ROČENKA ČESKÉHO HOROLEZECKÉHO SVAZU 2016

HOROLEZEC

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ/CZECH MOUNTAINEERING ASSOCIATION

ROCK POINT

Těšíme se na setkání s Vámi v roce 2017

Rafiki · Black Diamond · SALEWA · HAGLÖFS · TERNUA · DYNAFIT · singing rock · EDELRID · WILD COUNTRY · OCUN

www.rockpoint.cz

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ

Ahoj,

Na začátku ročenky, která je ohlédnutím za v mnoha směrech úspěšným rokem 2016, bych chtěl poděkovat všem, díky jejichž přičinění je možné zvládat tu spoustu práce, která každým rokem narůstá.
Veliký dík patří správcům skal i všem, kdo věnovali tisíce hodin tomu, abychom měli ve skalách pořádek, kvalitní jištění i dobré vztahy s ochranou přírody. Množství oblastí, skal a cest na nich, které potřebují neustálou péči, se pohybuje v řádech desetitisíců a jedná se o společné dílo všech členů ČHS, kteří se podílejí svými příspěvky, prací, sbíráním a sdílením potřebných informací i vyjednáváním s ochranou přírody na tom, abychom na našich skalách mohli lézt i v budoucnu. Tady vedle všech, kdo se podílejí aktivně, patří poděkování i každému, kdo podporuje údržbu skal formou členského příspěvku.
Obrovský kus práce odvedli naši lektoři z řad metodiků, lékařů a závodníků, kteří na instruktorských, trenérských a dalších kurzech, na školeních správců skal nebo na metodických dnech odpracovali dohromady více než 100 dnů na vzdělávacích akcích pro naše členy i lezeckou veřejnost.
Někdy až těžko představitelné objemy času investovali organizátoři a trenéři do sportu, především soutěžního. Zatížení klíčových lidí v závodním sportu se pohybovalo i nad 100 odpracovanými dny ročně – což je ale u dobrovolné činnosti daleko za hranicí únosnosti. Patří jim za to obrovský dík. Před námi je teď především úkol, získat pro závodní sport vyšší podporu a organizační zabezpečení na úrovni srovnatelné s normálními sportovními svazy - zatím to vypadá, že jsme na dobré cestě.
Asi nejrychleji roste objem práce s mládeží, kde máme už 32 mládežnických spolků, které se pravidelně, každý týden, starají o více než 3000 dětí. Velký dík patří jejich instruktorům a trenérům, i všem, kdo se starají o organizaci mládežnických lezeckých kroužků, víkendových soustředění nebo letních táborů. Objem jejich práce si ani netroufám odhadovat, ale nejspíš se bude pohybovat v desítkách tisíc hodin ročně.
Poděkování patří i všem předsedům našich oddílů a spolků, které organizují pro své členy společné akce nebo horoškoly i všem ostatním, kdo investují svůj volný čas do práce odborných komisí a další činnosti ČHS. Náš spolkový život je závislý na velkém množství lidí, díky kterým si každý z nás může zvolit aktivity, které ho baví, naplňují, pomáhají mu k dalšímu rozvoji a umožňují nám trávit volný čas lezením s podobně uvažujícími přáteli.

Ještě jednou díky všem a ať nás lezení a všechno kolem něj baví ještě víc než vloni!

Honza Bloudek

Úvod	**3**
Události roku 2016	**4 – 8**
- Hory i velehory	4
- Skály	5
- Bouldering	6
- Soutěžní lezení	6-7
- Závodní skialpinismus a ledolezení	8
Rok 2016 v ČHS	**9**
O pískovcovém lezení	**10-17**
Dawn Wall: Od Warrena po Adama	**18-21**
České ledové arény	**22-25**
Soutěžní lezení	**26-30**

HoroLezec, ročenka ČHS 2016
neperiodická tiskovina, neprodejné
Editor: Petr Resch
Grafická a jazyková úprava: CDS, Praha 8
Tisk: Tiskárna Dvořák, Dobříš
Na obálce: Adam Ondra, 14. délka Dawn Wall , El Capitan, foto Heinz Zak, zadní strana obálky A. Ondra ve Flatangeru, foto Vojtěch Vrzba.
Obsah příspěvků je platný k 31. 12. 2016.

Hory i velehory

Nejprve připomínka roku 2015: **Jan Trávníček**, **Mirka Jirková**, **Lukáš Krejčí**, **Marek Lejsek** a **Tomáš Michut** se při svém výstupu na Manáslu zapojili do záchrany dvou horolezců, kteří se vrátili z vrcholu v pokročilém stadiu horské nemoci. Jeden z nich díky jejich pomoci přežil. Po absolvování záchranné akce však již nemohli pokračovat v pokusu o zdolání vrcholu. Za tento čin jim byla v dubnu udělena cena Fair play za rok 2015.

Jindřich Hudeček s **Radkem Grohem** uskutečnili v září první český zimní výstup na Fitz Roy (3405 m. n. m.) v Patagonii cestou Californiana, 6a+ v jižní stěně.

Radek Jaroš se pustil do získávání „Koruny světa", neboli nejvyšších vrcholů všech kontinentů. V květnu začal s **Petrem Maškem** na Denali (dříve Mt. McKinley, 6 168 m n. m.) a v říjnu vystoupil na Elbrus (5 642 m n. m.). Expedice na Denali se stala bohužel osudnou skialpinistovi **Pavlu Michutovi**, který zahynul při pokusu o sjezd Messnerovým kuloárem.

Mára Holeček absolvoval svůj již čtvrtý pokus o vytvoření nové linie na Gasherbrum I., tentokrát s **Ondrou Mandulou**. Extrémně špatné počasí a tvrdé podmínky je nepustily k vrcholu ani tentokráte a stejně jako v loňském roce je úspěchem samotný návrat domů.

V říjnu, bez nosičů a bez kyslíku, vystoupila na Manaslu (8 163 m n. m.) dvojice **Antonín Bělík** a **Vít Auermüller**. Ve stejném období stanuli tři čeští horolezci - **Marek Novotný**, **Honza Tráva Trávníček** a **Aleš Bílek**, na vrcholu Cho Oyu (8201 m n. m.). Členem expedice byl i nevidomý **Honza Říha**, který svůj pokus o výstup sice nedokončil, nicméně dosažení výšky 7500 metrů n.m. je v jeho případě úctyhodný výkon.

foto Stanislav Mitáč

Čtveřice mladých alpinistů - **Ondřej Tůma**, **Matěj Svojtka**, **Tereza Svobodová** a **Jáchym Srb** – absolvovala v létě v Chamonix soustředění pod vedením **Honzy Zbranka**, **Pavla Vrtíka** a dalších horských matadorů. Podařilo se jim vylézt pár hodnotných cest na Grand Capucin a pochvalu zaslouží i vážný pokus o vyhlášenou **Voie Petit** za 8b.

foto Stanislav Mitáč

Adam Ondra ve Flatangeru, foto Vojtěch Vrzba

Adam Ondra - jméno, které rezonuje lezeckým světem rok co rok. Poté, co si na konto připsal druhý volný přelez nejdelší a nejobtížnější skalní cesty světa, **Dawn Wall** v Yosemitech během osmi dní, se o něj začal zajímat i svět mimo lezeckou komunitu.

Skály big wall

Takže něco z Adamovy „jízdy“ Evropou. Na jaře strávil několik týdnů ve Španělsku, kde se mu podařilo se vylézt **Stoking the Fire** za 9b a několik devět áček. Poté si o Velikonocích připsal autorství nejtěžší cesty Slovinska - prvovýstup má jméno **Vicious Circle**, je v Mišja Peči, a navržená obtížnost je 9a+/9b. Kromě toho, během letního působení v norském Flatangeru, přidal další prvovýstup - **The Right of Passage** za 9a, přelezl cesty **120 Degrees** za 9a+, **Valhalla** a **Little Badder** za 9a. Během prázdnin si připsal další těžké cesty: Ve Švýcarsku **Hyper Finale** za 9a+ PP a **Super Finale** za 9a. U sousedů na Slovensku poslal k vrcholu projekt **Robin Úd** za 9b, čímž zajistil první přelez této cesty. O tom, že si stihl úspěšně zalézt i na bouldrech a na závodech, se dočtete na dalších stránkách.

Pěkný bigwall si nejen narýsovali, ale i vylezli kluci v Ománu. V jihovýchodní stěně Jabal Misht vede nová 21délková cesta **Boys don´t cry**. Má 1000 m, hodnocena je 7c+, a přelez trval 7 dní. Autory jsou **Ondra Beneš**, **Jirka Lautner**, **Filip Martínek** a **David Michovský**.

Lezecká sbírka ”mládežníka” **Jakuba Konečného** se utěšeně rozrůstá. I on si přidal do svých přelezů historicky první 8c na světě – **Wallstreet**, a své přelezy ve Frankenjuře obohatil ještě o **Ballermann** 8a+/8b na flash.

Z vycházejících lezeckých hvězd je určitě třeba zmínit mladého **Honzu Vopata**. Tomu se dařilo v Gorges Du Tarn: **Priez Pour Nous** L1 8a+ na OS, **Le Plaisir Qui Démonte** L1+L2 8b na OS.

Nejlepší ženský lezecký výkon předvedla v prosinci **Edita Vopatová** na cestě **Tres Suprises** za 8b+/8c v Andalusii. Doplnila si tak sbírku španělských zářezů. Z dalších pěkných úlovků tohoto roku – na druhý pokus **Dame Criptonita** za 8b/8b+. „…akční silové lezení po lištách, oblinách i krápnících, kde na 20 m je jen jedno madlo na vyklepání”.

Bouldering

Českému boulderingu dlouhodobě dominují **Adam Ondra** a **Martin Stráník**. Letos pěkně oprášili bouldery ve Sloupu. Adam dal **Dogmatix** za 8B a podařil se mu též pěkný boulder za 8B+ **Síla je kouzlo**.

Na obou boulderech si smlsnul také Martin Stráník. Martin dokončil v únoru projekt **Hélios** v Černém bivaku v Labáku, za 8B+. Kromě toho má na svém kontě labácké **Sluníčko** za 8B/8B+ a **Piraňa Low** téže obtížnosti na Petrohradě. Mimo to podnikl úspěšný výlet do Maltatalu, kde posbíral **Air** (8A+/8B), **Wrestling With An Alligator** (8B) a **The Power of Goodbye** (8B). Neunikly mu ani perly žulového Magic Woodu ve Švýcarsku - **Ill Thrill** 8B+, **Mystic Stylez** 8B+ a **From Shallow Waters to Riverbed** 8B/B+. Obtížnost 8C si na Vánoce nadělil Martin Stráník v podobě španělského **Witness The Fitness**, Adam si 8C přivezl z Japonska, kde přelezl boulder **Asagimadara**.
8B+ zvládl i **Petr Resch** – **Black River Society**, kde jinde než na Petrohradě. **Ivaně Řezníkové** se podařilo přelézt hodnotný boulder za 8A - **Bongo Bongo** na Boru.

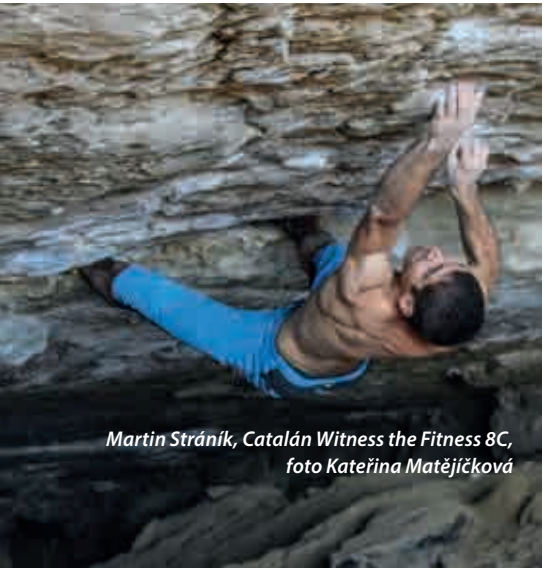

Martin Stráník, Catalán Witness the Fitness 8C, foto Kateřina Matějíčková

Soutěžní lezení

Rok 2016 byl pro sportovní lezení velmi významný – po letech úsilí bylo oficiálně uznáno jako olympijský sport a zařazeno do programu Letních olympijských her v roce 2020 v Tokiu. Zatím se předpokládá, že se bude závodit v nepříliš šťastné trojkombinaci všech tří lezeckých disciplín.
Reprezentační družstvo dospělých bylo i v roce 2016 podporováno italskou značkou Montura, partnerem mládežnické reprezentace byl Rock Point.

Adam Ondra se v roce 2016 zúčastnil pouze jednoho závodu světového poháru v Arcu, kde ladil formu na Mistrovství světa v Paříži. Zde ukázal, co umí – stal se mistrem světa 2016 v lezení na obtížnost a vicemistrem v boulderingu.
Z boulderingu přivezl v roce 2016 kromě Adama medaili ještě **Martin Stráník**, a to ze zahajovacího závodu Světového poháru IFSC v Meiringenu, kde získal 2. místo.
Medailové výkony Adama Ondry a Martina Stráníka byly součástí jejich více než zasloužených nominací v anketě „Horolezec roku 2016“, kterou Adam již tradičně vyhrál a Martin obsadil třetí místo.

Výbornou formu prokázal v roce 2016 **Libor Hroza ml.**, který přivezl ze závodů světového poháru sbírku tří stříbrných medailí za lezení na rychlost. Na „bednu“ se postavil v Čchung-čchingu, Nan-ťingu a v Chamonix. Vinou zdravotních problémů se nemohl zúčastnit závěru sezóny, ale i tak obsadil v celkovém pořadí SP šesté místo. Hezké umístění v celkovém hodnocení vybojoval i **Honza Kříž**, který skončil patnáctý. Medaili za rychlost si přivezl také **Matěj Burian**, a to ze závodu Evropského poháru mládeže v Imstu, kde skončil na krásném třetím místě. Novou nadějí českého sportovního lezení na obtížnost se zdá být **Jakub Konečný**. Z Evropského poháru mládeže v Imstu přivezl 2. místo a následně se stal v Mitterdorfu mistrem Evropy v mládežnické kategorii A. Na Mistrovství světa mládeže v čínském Kuang-čou mu těsně uniklo medailové umístění a skončil čtvrtý. Poděkování za pěkné výkony patří i **Lence Slezákové** a **Elišce Adamovské**.

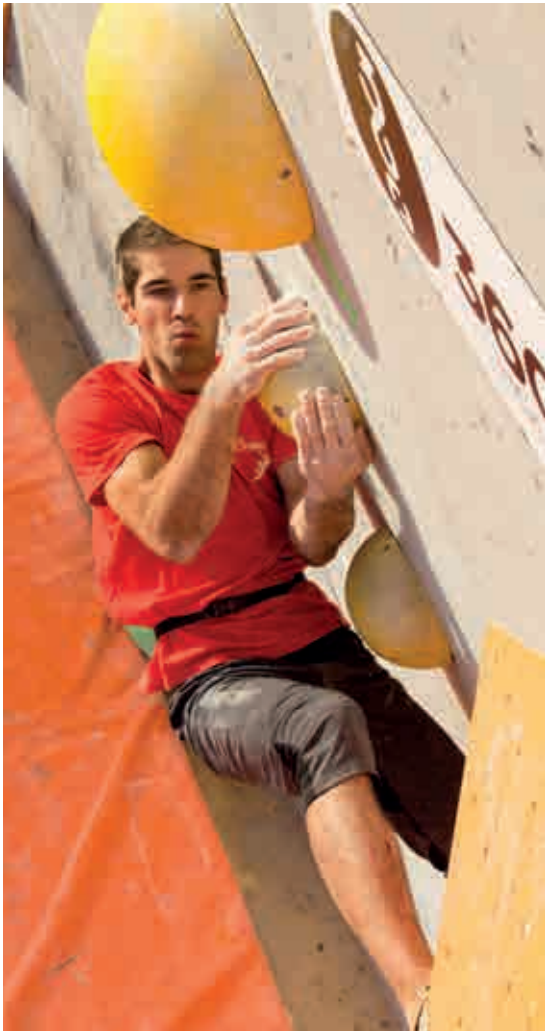

Martin Stráník na MČR ve Slaném, foto: Petr Jandík

Na konci září se ve Slaném na náměstí konalo výborně připravené Rock Point Mistrovství ČR v boulderingu dospělých. První příčku obsadili **Martin Stráník** a **Veronika Šimková**, kteří ukázali, jak vypadá pořádná lezecká forma. Zároveň se jednalo o poslední kolo Rock Point Českého poháru v boulde-

Jakub Konečný na MČR ve Slaném, foto: Petr Jandík

Veronika Šimková na MČR ve Slaném, foto: Petr Jandík

ringu, který celkově vyhráli **Martin Stráník** a **Eliška Vlčková**. Mistrovství ČR mládeže v boulderingu se konalo o měsíc dříve v Teplicích nad Metují. Ze zlatých medailí se ve svých kategoriích radovaly **Natálie Tužová**, **Michaela Matúšová** a **Andrea Pokorná**, v kategorii chlapců **Jakub Šlajs**, **Jakub Skočdopole** a **Michal Běhounek**.

Jméno **Veroniky Šimkové** rezonovalo také při Mistrovství ČR v lezení na obtížnost, které se konalo v Nákupním centru Zličín v Praze. Juniorská závodnice vybojovala zlato a stala se tak po boulderingu i mistryní ČR v lezení na obtížnost.
V kategorií mužů zvítězil také junior - **Jakub Konečný**, který se stal i vítězem celého Českého poháru. V kategorii žen získala celkové pohárové vítězství **Iva Vejmolová**.

Součástí MČR bylo také Tendon MČR mládeže v lezení na obtížnost pro dvě nejvyšší kategorie. V kategorii A zvítězili **Lenka Slezáková** a **Jakub Konečný**, v juniorské kategorii **Veronika Šimková** a **Petr Kliger**. Tendon MČR mládeže v lezení na obtížnost pro kategorie B a U14 se konalo v Brně. Kategorii B vyhrál **Šimon Potůček** a **Tereza Kubátová**. V kategoriích chlapců získali prvenství **Marek Jeliga** (U14), **Daniel Slovák** (U12) a **Jaroslav Šikula** (U10).

Adam Ondra na MS v Paříži, foto: Monika Brkalová

Mezi dívkami získaly zlaté medaile **Michaela Smetanová** (U14), **Bára Zítková** (U12) a **Mariana Janošová** (U10).
Závod byl zároveň vyústěním závodů Tendon ČP mládeže pro kategorii B, kde jsme mohli pogratulovat **Šimonu Potůčkovi** a **Natálii Tužové**.

V úplném závěru roku se konalo v Brně Mistrovství ČR v lezení na rychlost dospělých i mládeže. Mistry republiky pro rok 2016 se stali **Sára Urbanová** a **Petr Burian**.

Eliška Karešová, trenérka sportovního lezení, získala cenu Objev roku v soutěži Trenérka - cvičitelka roku 2015, pořádané Českým olympijským výborem. Na slavnostním ceremoniálu konaném 4. dubna 2016 jí ocenění předala Věra Čáslavská.

Ledy a cepíny

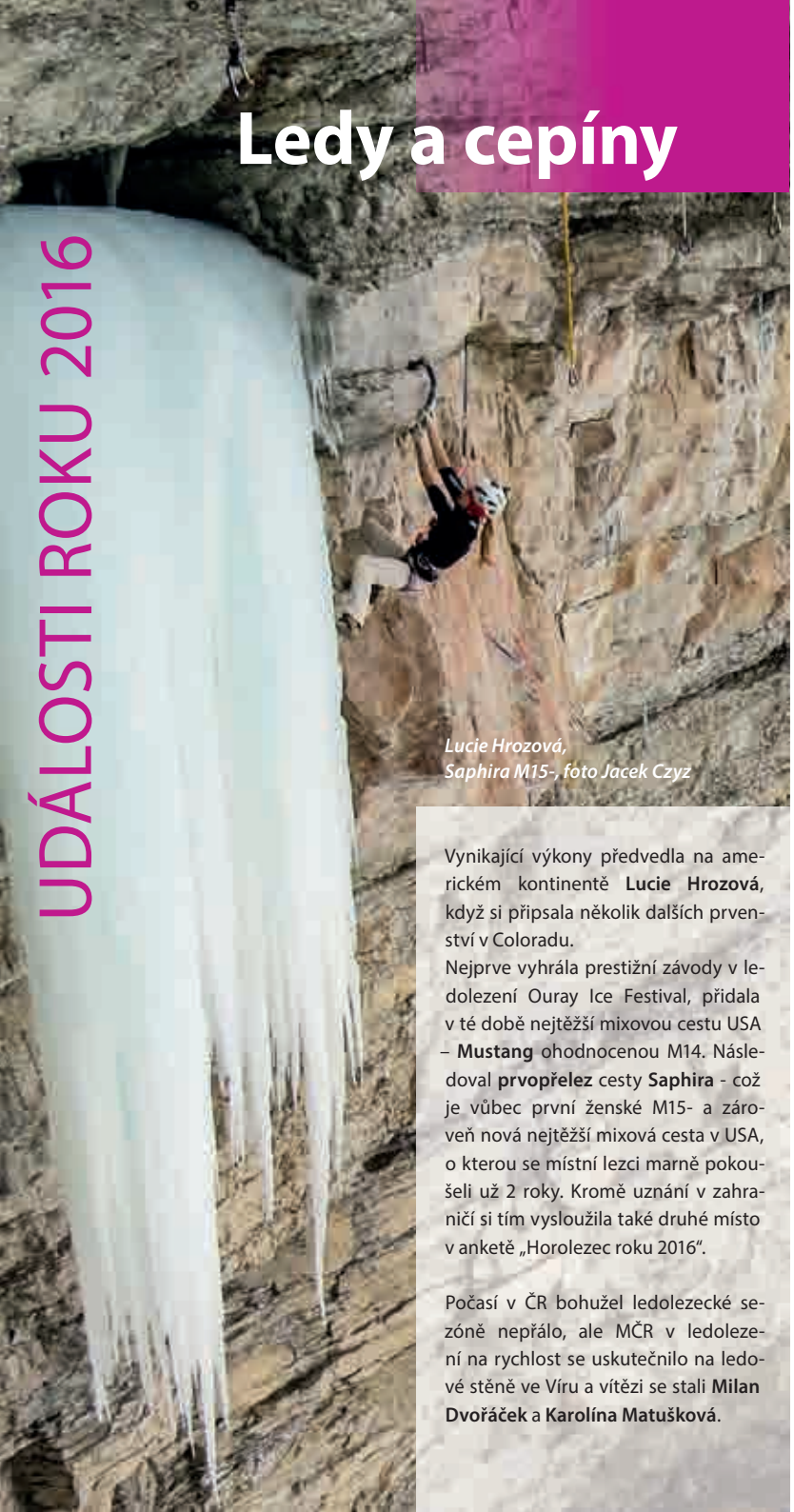

Lucie Hrozová, Saphira M15-, foto Jacek Czyz

Vynikající výkony předvedla na americkém kontinentě **Lucie Hrozová**, když si připsala několik dalších prvenství v Coloradu.
Nejprve vyhrála prestižní závody v ledolezení Ouray Ice Festival, přidala v té době nejtěžší mixovou cestu USA – **Mustang** ohodnocenou M14. Následoval **prvopřelez** cesty **Saphira** - což je vůbec první ženské M15- a zároveň nová nejtěžší mixová cesta v USA, o kterou se místní lezci marně pokoušeli už 2 roky. Kromě uznání v zahraničí si tím vysloužila také druhé místo v anketě „Horolezec roku 2016“.

Počasí v ČR bohužel ledolezecké sezóně nepřálo, ale MČR v ledolezení na rychlost se uskutečnilo na ledové stěně ve Víru a vítězi se stali **Milan Dvořáček** a **Karolína Matušková**.

Skialpinismus

Světový pohár a ME Alpinski, Merecottes 2016

Českým skialpinistům neodolal 7492 metrů vysoký Nošak. Český první a historicky druhý sjezd vůbec se podařil **Zdeňku „Háčkovi“ Hákovi**. **Jiří** a **Ondra Švihálkovi** z Kejda Ski Teamu sjeli 21 významných vrcholů v Norsku. **Karel Svoboda** z Beton Ski Teamu si připsal sjezd Predné Bednarzovy lávky v Tatrách a diagonály východní stěny Mt. Maudit. **Tereza Petrová** se stala první Češkou, která sjela severní stěnu ze samotného vrcholu Piku Lenina (7 134 m n. m.). K povedeným splitboardovým výkonům patří zřejmě první český ženský sjezd z Grand Combinu (4314 m n. m.) v podání **Lindy Maršíkové**.
Michal Štantejský a **David Novák** (junior) se zúčastnili Mistrovství Evropy v závodním skialpinismu 2016 – Alpiniski, které se konalo ve švýcarském Les Marécottes. **Petr Novák** startoval v závodě zařazeném do seriálu ISMF, který se konal na Kamčatce, a zvítězil zde v kategorii veteránů jak v závodě jednotlivců, tak ve vertikalu. Závodnímu skialpinismu nadprůměrně teplá zima příliš nepřála, nicméně i přesto se podařilo uskutečnit pět závodů Českého poháru. Tuzemská závodní sezóna vyvrcholila v polovině března ve Špindlerově Mlýně, kde se uskutečnilo Ski Trab Mistrovství ČR a finále ČP. Mistrem ČR se stal **Michal Štantejský**, v kategorii žen zvítězila **Lucie Luštincová**. Kategorii veteránů vyhrál **Petr Novák**. Všichni mistři ČR se současně stali vítězi celého letošního Českého poháru.

B. Valentová, K. Černá

Rok 2016 v ČHS

Na konci roku 2016 měl Český horolezecký svaz více než **15 tisíc členů** – fyzických osob. V ČHS bylo k témuž datu evidováno 51 členských spolků a 368 horolezeckých oddílů bez právní osobnosti. Koncem března se konala valná hromada ČHS, na které bylo zastoupeno 27 % členů. Průběh valné hromady byl hladký, neboť na programu nebyly volby ani jiné závažné body.

V průběhu roku se konalo osm jednání výkonného výboru, většina z nich v Praze. Výkonný výbor pracoval v šestičlenném složení – předseda **Jan Bloudek**, místopředsedové **Šimon Budský** a **Petr Resch**, členové **Karel Berndt**, **Radan Keil** a **Andrzej Kurowski**.

V obsazení odborných komisí došlo ke dvěma změnám. Předsedou komise ledolezení byl začátkem roku jmenován **Slávek Matuška**, vedení komise historie na konci roku opustil dlouholetý předseda **Jiří Novák**. Sekretariát ČHS pracoval v roce 2016 v pětičlenné sestavě, která se v důsledku personálních změn měnila.

ČHS hospodařil s **rozpočtem 11 046 000 Kč**, do něhož byly zahrnuty i finanční prostředky z programu **Erasmus+**. Činnost byla financována hlavně z členských příspěvků a ze státních dotací MŠMT, projekt mládeže pak z výnosů loterií, které jsou poskytovány prostřednictvím Českého olympijského výboru. Do rozpočtu ČHS přispěli také sponzoři. Největším objem peněz byl využit na údržbu skal a na oblast soutěžního lezení.
ČHS získal evropský grant na tříletý projekt **Climbing for Everybody**, v celkové výši 498 tisíc EUR. Do projektu jsou zapojeny pod vedením ČHS horolezecké svazy ze Slovenska, Slovinska, Maďarska, Chorvatska a Itálie. První mezinárodní setkání věnované lezení a předávání zkušeností se uskutečnilo v září v Adršpachu.
V průběhu roku se podařilo zintenzivnit **spolupráci s horolezeckým svazem Slovinska** (PZS), díky které mohou členové ČHS snadno získat členství v PZS a tím i **slevy na horských chatách v Alpách** (nabídka **ČHS Trio**). Spolupráce s PZS je návratem ke kořenům, neboť za počátek organizovaného českého horolezectví je považován rok 1897, kdy byl založen Český odbor Slovenského planinského družstva. V rámci mezinárodních aktivit se ČHS angažuje, prostřednictvím předsedy J. Bloudka, v pracovní skupině usilující o založení **Evropské horolezecké asociace**.

Sportovní událostí roku byl přelez legendární cesty **Dawn Wall** ve stěně El Capitana Yosemitech, který se podařil Adamu Ondrovi v rekordně krátkém čase.

Pokračovala podpora mladých talentovaných alpinistů, kteří absolvovali soustředění v Alpách pod vedením zkušených lezců.
Na jaře byly vyhlášeny **Výstupy roku** za celý rok 2015. Nejvíce ocenění získal Adam Ondra.
Komise soutěžního lezení zorganizovala seriály závodů dospělých i mládeže v lezení na obtížnost a v boulderingu, konaly se i závody v rychlosti; celkově se uskutečnilo více než **dvacet závodů** včetně mistrovství ČR. Reprezentační družstva dospělých i mládeže se zúčastnila mezinárodních závodů pořádaných IFSC. Nejúspěšnější byl Adam Ondra, který se stal **mistrem světa** v lezení na obtížnost a **vicemistrem v boulderingu**; medaile z pohárových závodů přivezli i **Libor Hroza** a **Martin Stráník**. Významnou událostí roku se stalo zařazení sportovního lezení na letní olympijské hry v Tokiu v roce 2020.
Pod vedením komise závodního skialpinismu se uskutečnilo pět závodů **Českého poháru ve skialpinismu**, malé reprezentační družstvo se zúčastnilo dvou mezinárodních závodů ISMF. Ledolezci změřili své síly v MČR v ledolezení na rychlost.

Během roku prováděli správci skal a členové šestnácti oblastních vrcholových komisí standardní údržbu skal. Na základě výběrového řízení byl nakoupen jisticí a další materiál na výměny i prvovýstupy. Na Kamýku a v Prachově se uskutečnila další školení správců skal, kterých se mohli zúčastnit i prvovýstupci.
Na jaře se podařilo dokončit další etapu rozvoje databáze Skály ČR, do které je nyní možno **zapisovat údržbu**, **vkládat prvovýstupy**, **obrázky** cest apod. Databáze nyní obsahuje více než 75 tisíc cest.
V průběhu roku proběhla řada jednání s orgány ochrany přírody. Na základě žádostí ČHS byla získána nová povolení pro **Josefovské údolí a Žleby** v Moravském krasu, pro oblasti **Českého krasu** a všechny oblasti na území CHKO **Český ráj**, dále pro **Svatošské skály**, **Polínko** a **Štamberk a kamenné moře** na Vysočině. Rozjednána jsou povolení pro CHKO Brdy a pro Ostaš; žádosti týkající se dvou malých oblastí na Vysočině byly zamítnuty. Samostatná jednání se týkala Suchých skal, kde je plánována rozsáhlá úprava přístupových cest a žebříků.

Do projektu **Podpora mládežnických lezeckých klubů** bylo na konci roku zapojeno již 33 spolků, které se starají o více než dvě tisícovky dětí a mládeže. Všechny kluby získaly v průběhu roku finanční podporu z loterií, která je poskytována prostřednictvím ČOV; rozděleno bylo zhruba 350 tisíc Kč.

Setkání mládežnických klubů, jehož cílem bylo předat informace o projektu i sdílet zkušenosti s výcvikem mládeže, se uskutečnilo v říjnu ve Velkém Meziříčí. Zájemcům z mládežnických klubů byla přednostně nabídnuta možnost absolvovat akreditovaný kurz **Instruktor lezení** na umělé stěně, doplněný **trenérskou kvalifikací třídy C**. S cílem rozšířit tréninkové možnosti dětí a mládeže začal ČHS pod vedením T. Bintera vytvářet síť regionálních trenérů s licencí B a vyšší, kteří budou pomáhat klubům s trénováním dětí. První setkání regionálních trenérů se uskutečnilo na podzim.

Pod vedením metodické komise se uskutečnily **kurzy pro instruktory,** kvalifikaci získalo jedenáct členů ČHS. Proběhlo i šest doškolovacích seminářů. Kurzy i doškolení byly letos poprvé částečně zpoplatněny. Proběhly první dva turnusy akreditovaného kurzu Instruktor lezení na umělé stěně spojeného s kvalifikací trenér C; zájem o kurz překračoval jeho kapacitní možnosti. Rozběhl se také další kurz trenérů sportovního lezení – licence B. ČHS podal žádost o zařazení trenérů s licencí A do Unie profesionálních trenérů. Nabídka vzdělávání byla rozšířena o systém **Garantovaných horoškol**. Certifikát ČHS dokladující kvalitu oddílové horoškoly získaly dva oddíly.
Veřejnosti bylo určeno sedm metodických akcí zaměřených na ledolezení, základy lezení a jištění, chytání pádů a nově i na ferraty. Na podzim uspořádala lékařská komise Pelikánův seminář věnovaný horské medicíně, a spolu s ním i kurz první pomoci.

Členové ČHS si mohli v roce 2016 zakoupit významně vylepšené cestovní pojištění pojišťovny UNIQA, které kryje i horolezectví a podobné aktivity a zahrnuje i pojištění záchranných prací. Využilo je více než 1,5 tisíce členů. Činnost oddílů i jednotlivých členů ČHS byla podpořena granty. V rámci grantů mládeže bylo rozděleno 176 tisíc Kč dvacet šesti oddílům. Granty na údržbu skal byly přiděleny do deseti oblastí a čerpány v objemu téměř 95 tisíc Kč. Granty na podporu tradičních horolezeckých akcí využilo šestnáct subjektů, přiděleno bylo téměř 47 tisíc Kč.

V průběhu roku byla modernizována grafická stránka webu ČHS a současně byl doplněn responzivní design umožňující prohlížení na mobilních zařízeních. Na konci roku byl spuštěn e-shop umožňující objednávání průkazů, pojištění a ČHS Trio, s cílem usnadnit a urychlit registraci v ČHS a koupi dalších produktů.

B. Valentová

O pískovcovém lezení

Chrámové stěny, foto P. Resch

Pískovcové lezení má kořeny na konci 19. století v Českosaském Švýcarsku, odkud se rozšířilo do Čech. Jedná se převážně o výstupy na pískovcové věže. Charakteristický je důraz na čistotu lezení – obtíže cesty má lezec překonávat výhradně vlastní silou, používání umělých pomůcek včetně upravování skály není dovoleno. Důraz je kladen i na psychickou stránku lezení. Pevných jistících bodů nebývá mnoho. Tradice velí nedávat kruh, když se lze zajistit smyčkou. Prvovýstupy jsou vytvářeny výhradně zdola. Zásady pískovcového lezení jsou zakotveny v pravidlech, jejichž první znění pochází z roku 1913 od R. Fehrmanna.

V Čechách byly pískovcové skály zpočátku vnímány jako cvičné terény; emancipaci pískovcového lezení jako samostatné lezecké „disciplíny" přinesl konec 50. let, kdy byla vydána první pravidla pískovcového lezení. Nyní platná Pravidla lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách byla schválena v roce 2013.

Miroslav „Bojsa" Dědek

Pískaři - liší se od sportovních lezců? Lze hovořit o pískařské komunitě jako celku, nebo spíše o lezcích ze Skaláku, z Ádru…?

Alešák - To rozdělení tak jednoduché není. Pískovce nabízí široké portfolio cest od hotových vražd, přes hůře či lépe jištěné linky, až po sportovky. Je ten, kdo leze sportovnější cesty na písku sportovkář nebo pískař? Pokud bychom "tou pravou pískařinou" rozuměli cesty s maximálním využitím smyček, minimem železa a z toho vycházející psychickou náročnost, plus teda respektování pravidel pískovcového lezení, pak by byl "pískař" ten, kdo si takovou cestu rád vyleze. Pískařská komunita? Jasně, lidé se potkávají - ve skalách, večer po lezení ve spádové hospodě, … Mají společnou vášeň, jezdí na stejná místa…, ale že by se jednalo o nějaké organizované bratrstvo, to určitě ne.

Špek - Papírově ta komunita není, ale v reálu je vidět, že tu je. Na sportovky stačí svaly, na pískařinu jsou jenom svaly málo. Ohledně komunity, stačí se ve skalách rozhlédnout, a jak si to pojmenuješ je tvůj problém.

Richard – Pískaření není sportovní disciplína, je to životní styl, způsob trávení volného času. Vidím to i v těch Klokočkách, taky tu je vyhlášený sportovní koutek, pár opravdu těžkých cest. Ale tam už jsem lezec, ne jenom pískař, to je ten někdy těžko popsatelný rozdíl. Pískařem jsem ve Skaláku nebo v Klokočkách - se smyčkama, zpocenýma rukama, strachem z pořádný tlamy a úlevou a pohodou u knížky na vršku věže. A když mě někdo označí za pískaře? Záleží, kdo to řekne :–).

Tomáš – Myslím, že pískařská komunita není podstatná, podstatný je, že mezi pískaři byly vždycky výjimečné osobnosti, kvůli kterým stálo za to začít lézt. Pro mě to byl především Mirek Šmíd a jeho pro mě inspirující pohled na svět. A po shlédnutí Ostrova čarodějů s Jirkou Slavíkem to byl Jirka, kdo mě utvrdil v přesvědčení, že lézt na pískovcové skály je něco výjimečného. Pískařina je v mých očích o pocitech, o lezení s psychickým rozměrem…

Bojsa - U nás v republice se leze většinou na písku, takže i někteří sportovní lezci jsou pískaři. Na písku si přeci můžeš vybrat. Někdo leze zajištěný čísla a jinej zase klasiky, nebo morálovky. Podle mě je označení pískař takový obecný pro všechny lezce co rádi lezou na písku. Taky se to občas používá ve smyslu, že pískař leze víc technicky než silově...

Nedori - Nejsem fanoušek komunit, sekcí a podobných škatulek. Myslím si, že lezce by to, co dělá, mělo především bavit a naplňovat zážitky. A je úplně jedno, jestli je to na Čtyřech palicích, v Krasu nebo na písku.

Prcas - Pískařská komunita? Nejsem si vůbec jist tím, že by nějaká taková skupina existovala. Zkrátka, pokud člověk nabude přesvědčení o tom, že bude lízt po skalách, tak leze. A leze po skalách, který mu jsou nejblíže... A jestli to je pískovec nebo jinej druh šutru, je celkem putna. Hlavně držet to kamení v rukou a pohybovat se při tom nějakým směrem….

Jony - Za nálepkou pískař toho dnes moc nevidím, jen to, že dotyčný snad leze víc na písku než jinde. Nevím jak v letech, která nepamatuju, ale nyní je většinou směrodatnější mluvit o konkrétních lezcích.

Při vyhlašování Výstupů roku se snažíme dát prostor pískovcovému lezení, nicméně zůstává většinou nenaplněn. Čím to je?

Alešák - Mám pocit, že si většina pískařů nechává svoje zářezy pro sebe a nějaké srovnávání jim je ukradené. Zásadní přelezy se většinou dozvím ze

zápisu ve vrcholové knížce… Francouzský 7c dnes vyleze kdekdo, což by podle převodní tabulky dávalo pískovcové Xb. Na písku ale kolikrát děláš stejně těžké (7c) kroky v nějakém vypečeném VIIIb-c, plus tam máš bonus ve formě psychické složky. Takže výkony se tam dějí, ale ne vždy v podobě vysokých čísel. Už vidím, jak se někdo hlásí do Výstupů roku, že tam poslal VIIIc.

Špek - Je to mentalitou těch lidí, je pro ně důležitej pobyt ve skalách a ne ta publicita.

Richard - Kategorie nejlepších výstupů na písku končí většinou fiaskem nebo nemá mezi lezci velkou hodnotu, protože nejsou jasná pravidla. Nebo spíš tato pravidla nejsou akceptována skutečnou lezeckou špičkou na písku. Ten problém se táhne už od 80. let, od dob prvních desítek s bílými fleky… Současný stav, kdy už dvě generace nejlepších lezců na písku lezou podle jiných pravidel, než jsou ta oficiální, je ostudný.

Tomáš - Charakter pískovcového lezení je bohužel takový, že neumožňuje vznik tak těžkých cest jako na vápně a vzhledem k tomu, že většina těžkých cest je spíš o tom přijít na to, vyžaduje většinou delší čas na vymyšlení kroků, tak chápu, že pro lezce lezoucí dnes na vápně extrémní cesty je snazší vylézt stejný stupeň obtížnosti na vápně než na písku.

Bojsa - Vyhlášení nejlepších výstupů je přeci o číslech a výkonech. Sportovní pískaři ty čísla lezou a výkony podávají, ale velmi pravděpodobně v rozporu s platnými pravidly… Nejde o nezájem o srovnání, ale spíš nezájem o veřejnou publicitu.

Nedori - Výstup roku v kategorii pískař je blbost. Je to velmi těžké ohodnotit. Srovnávat třeba riskantní morálové VIIIb s vyborhákovanou cestou Xc nelze.

Jony - Řada výstupů prostě nemůže být oceněná, protože je nejen proti pravidlům ČHS (OVK), ale i v rozporu s pravidly CHKO. A pak je tu pár hodnotných výstupů, kterých je dosaženo v hodnotách pískotradu, ale tam se naráží na nezájem o publicitu…To je na jednu stranu škoda…na druhou stranu jakési srovnávání výkonu leckdy nejde moc dohromady s pojetím pískovcového lezení.

Hodnocení a srovnávání obtížnosti výstupů na sportovních cestách je běžné, ale v pískovcovém lezení tak snadné není. Lze říci, co je dnes maximum v pískovcovém lezení? Jde spíše o prožitek než o čísla? Chybí stupnice morálových obtíží?

Alešák - Ono se to obecně hodně špatně srovnává. Máš dobře jištěnou desítku, kde u kruhu párkrát pocukneš po rejži a je to v kapse. A pak třeba IXa s prvním kruhem v patnácti a k němu nejištěná VIIIc psychologie po lámavých… V naprosté většině případů tedy nejde o číslo, nýbrž o konkrétní cestu. Stupnice morálových obtíží tu zavedena není a nemám pocit, že by chyběla. Alespoň to neztratí nádech dobrodružství a kouzlo poznávání v dnešní (jinak sterilní) době.

Špek - Obecně je top, skloubit morál s obtížností. Jako příklad Klekání v Teplicích, nebo Triatlon v Příhrazích. Není tady klasifikace morálové obtížnosti, čímž tu vládne neporovnatelnost. Nicméně stupnice hrůznosti se dá odhadnout z data prvovýstupu, jména autora a počtu přelezů. Když chceš vědět morálovou obtížnost, zajdi do lezecké hospody, tam se ji dozvíš a zrovna se tam můžeš i porovnat.

Richard - Maximum dnes jsou výkony, které podává Adam Ondra…Porovnání výkonů opět souvisí se způsobem, jak byla cesta vylezena. Nelze srovnávat vylezení cesty v souladu s pravidly (tj. bez mága a stylem AF od kruhu ke kruhu) a vylezení stejně obtížné cesty stylem OS, RP, PP s mágem…. Samozřejmě, že lezení je především o osobním prožitku… Hodnocení cest na písku bude vždy složitější než jinde. Morál hraje velkou roli. A každý by měl být soudný – když vidím 1. kruh kdesi vysoko, je jasný, že to moc dobře jištěné nebude, a když nemám morál a neumím smyčkovat, tak tam nelezu.

Tomáš - …většina lezců si myslí, že na písku jsou těžké desítky a podobně, ale kdo trochu dýl leze, brzy zjistí, že většina tradičních sedmiček a osmiček (třeba v Českém ráji), pokud se lezou v kuse, jsou stejně těžké a občas i těžší než X. Stupnice morálních obtížností je zbytečná a byla by úplně nepřesná, pocity strachu jsou pokaždé jiné a příliš individuální.

Jiří „Prcas“ Slavík, foto Martin Rýva

Bojsa - Co je dnes maximum na písku nevím, to se mě fakt netýká, ale rozhodně to jsou slušně zajištěné sportovní cesty s menšími morálovými obtížemi… Takže to hodnocení maxima nebude tak složitý. Co se týče klasifikace na písku tak ta byla, je a bude vždy jen orientační. V každé oblasti je k tomu samozřejmě spousta dalších různých věcí jako pevnost materiálu, zajištěnost, prvovýstupci atd. …Lezení rozhodně je o osobním prožitku a to že ho má někdo v číslech, jiný v morálu a další v romantice je normální. Morálová stupnice tu podle mě nechybí, v Anglii jsem lezl a je to stejnej hokej.
Nedori - Co je maximum lezení na písku? Podle mě lézt čestně, abys nekurvil skálu a nemusel ses stydět za svůj lezecký výkon večer v hospodě.
Prcas - Nevidím žádný problém v nějakým srovnávání obtížností. Hlavní, alespoň pro mě, je to, že mi bylo dopřáno lízt po skalách…Na každý cestě jsou limity a je to jen o hlavě samotnýho lezce…
Pavel - Maximum na písku v 90. letech stanovil J. Hudeček a B. Arnold / Xc AF.
Jony - Hodnocení, a především srovnávání, speciálně na českém písku, moc dobře nejde, a ani si nemyslím, že by o to měla být snaha. Nejlepší klasifikací dané cesty je její název, který cestu zároveň identifikuje. Každá cesta může mít své specifikum. Jestli je to VIIIb nebo IXa, IXc nebo Xb je občas podružné…

Jakou roli hraje dobrodružství? Je srovnatelný zážitek člověka co vyleze „dobrodružně" šestku na hranici svých možností s někým co takto vyleze IXc ?
Alešák - Čím více dobrodružství, tím lepší paměťová stopa :–). Ve sportovní oblasti si občas nevzpomenu, co jsem předchozí den lezl, ale kroky někde výše nad jištěním si budu pamatovat snad nadosmrti. Tipnul bych, že VI i IXc cesta, je-li blízko našeho (tedy lezeckého + morálového) maxima, může vygenerovat stejně hluboký zážitek. Asi tu nejde o číslo, jako spíš o hranice vlastní komfortní zóny, o přiblížení se k ní a o její překročení.
Špek - Každého hranice jsou různé a leze-li někdo na hranici svých možností, rozhodně jejich pocity budou velmi podobné, ať jde o jakoukoliv obtížnost.
Richard - Dobrodružství hraje velkou roli v celkovém zážitku z lezení, ale cesta by měla být zajištěna tak, že se při pádu pořádně prolítneš vzduchem, ale nespadneš až na zem. V Klokočí jsou hodně dobrodružné i pětky. Na jedné jsem dlouho stál v zeleném rajbasu pod vrškem, střídavě hledal nejlepší místo pro dopad a sprostě nadával směrem k maringotce v Besedicích.
Tomáš - Co se týče srovnání šestky a IXc na hranicích možností je jasně nesrovnatelné, v šestce je to převážně o zabití neb v nich na písku nebývají kruhy. V IXc,

Nedori, foto Eliška Mlejnková

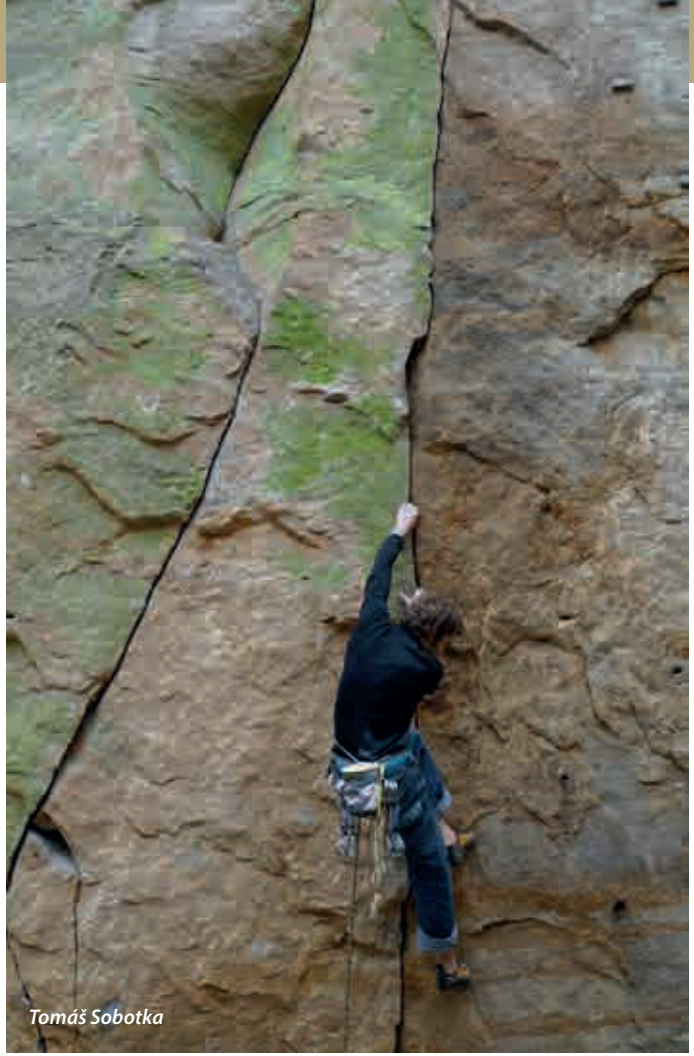
Tomáš Sobotka

byť třeba i v těch nejmorálovějších co znám, je klíčová pasáž většinou zajištěná a v nezajištěných místech má většinou lezec výraznou fyzickou převahu pokud zvládá stupeň IXc.
Bojsa - Pro mě hraje dobrodružství velkou roli. To, co při lezení člověk prožívá, má ale každý určitě trochu jinak. Prožitky a zážitky jsou dobrý do debaty u piva, ale nevím jak to porovnávat.
Nedori - Morál a dobrodružství. Každý z nás má nějakou hranici pudu sebezáchovy a nakolik je ochoten tahat čerta za vocas je jen na nás. Podle mě stále platí - "starej lezec, dobrej lezec".
Prcas - Dobrodružství je jeden ze základních kamenů lezeníčka po skalách. A jestli někdo vyleze maximálně šestku nebo někdo desítku, je to stále věc nasazení a přípravy na plánovanou cestu nebo výstup.
Jony - Až z pískovcového lezení vymizí dobrodružství (trend napovídá, že se tomu tak stane), přestane být pískovcové lezení tím českým pískovcovým le-

zením, které nám tu předchozí generace zanechaly (a pro které je ve světě ještě stále pojmem). Pak se budou cesty dát porovnávat, protože z dobrodružství zbude laciné cool lezení.

Pískovcové lezení má jasné charakteristiky - způsob jištění, dělání prvovýstupů, silný morálový prvek apod. Nicméně i pískovcové lezení se vyvíjí. Kam lze posouvat hranice obtížnosti, je trendem méně morálu, vyšší výkony…?

Alešák - Pískovcové lezení se může (a bude) rozšiřovat, obohacovat, ale zároveň by se tím nemělo ničit to staré. Zdá se mi, že mainstream směřuje ke sportovnějšímu pojetí lezení, tzn. co nejtěžší cestě s co nejlepším jištěním, kdežto dřív panoval názor, že dobře lézt znamená mít to srovnané i v hlavě, odvaha tvořila polovinu obtížnosti cesty… Za nejhodnotnější bych dnes považoval udělat bez Mg těžkou, psychicky náročnou cestu - dejme tomu desítku, jedenáctku s odlezy. Nebo něco podobného přelézt v dobrém stylu, tedy odspodu, v kuse, bez předzaloženého jištění a poprodlužovaných kruhů… Zahrnout všechny dílčí složky v odpovídajícím poměru. To by byla známka celkové vyzrálosti „pískaře".

Špek - Hranice lidských možností jsou neodhadnutelné a rozhodně vzdálené. To platí pro výkon, v oblasti morálu je maximum nejištěná cesta. Ty už tady jsou. Ale posouvat to lze tím, že vytvořím nejištěnou cestu v obtížnosti, která takto vylezená ještě není. A kam se posouvají trendy? To ať si posoudí jiní, já si odcházím do svých oblíbených hvozdů.

Richard - Pískovcové lezení se rozštěpilo a každá část míří jiným směrem. Jeden směr se drží tradic a vývoj jde dopředu jen pomalu, druhý směr se dynamicky vyvíjí, bourá tradice a tabu.

Ideálem je pro mne zachovat tradiční styl v některých oblastech, kde stejně není velký potenciál pro opravdu těžké cesty (např. Hruboskalsko) a zároveň umožnit rozvoj sportovního lezení ve vybraných oblastech nebo jen sektorech nebo cestách. Současná pravidla, kdy je použití magnezia možné na moderních cestách od IXa, jsou dobrým kompromisem. Chybí jim však to nejdůležitější a to vymezení pouze tradičních, smíšených a moderních oblastí. To nejdůležitější z tradice je však zachovat dělání cest zdola a bez jistících prostředků poškozujících skálu! Trendem by mělo být zvyšování obtížnosti cest při zachování morální náročnosti, ale padat až na zem by se u toho nemělo.

Tomáš - Pískovcové lezení se nemění… Akorát tam dnes jezdí více lidí, co dříve jezdili do jury a mají potřebu se ke všemu vyjadřovat. Borháky po metru a upravování či dodávání chytů je pouhou vizitkou naší generace a v rámci věků nic podstatnýho.

Bojsa - Kam lze posunout hranice obtížnosti nevím, ale určitě se posouvat budou. Možná se v budoucnu k tomu maximálnímu sportovnímu výkonu bude pro vyšší obtížnost znovu přidávat i morál, kdo ví. Nemyslím na zabití, ale odlezy. Dnes je trend spíš opačný, pro vyšší sportovní výkon méně morálu a méně tradice. Asi je to způsobeno i tím, že dost lidí přichází do skal z umělých stěn, kde je takový ten falešný pocit jak je lezení bezpečný a že se nemůže nic stát. Lezení, ale nikdy nebudou šachy a to je dobře byla by to nuda.

Nedori - Prvovýstupů v různých pískovcových oblastech vzniká hodně a můžeš si všude vybrat, jestli chceš lézt odvážné cesty nebo cesty víc na pohodu. A jestli je morál trendy nebo ne? Podle mě i v lezeckém dávnověku se lezlo pro radost z pohybu a občas někdo přelezl nějakou vraždu, takže je to pořád stejné.

Prcas - Pro mě je lezení na písku jako každé jiné lezení po skalách. Nejsem zastánce brzdění vývoje, ať je to v jakémkoliv oboru. Mám na mysli obory, které člověka neposílají pod drn. Já osobně používám maglajz, ale i počítač, auto, no spousty dalších věcí, které doba přináší. Snažím se o dodržování jakýchsi pravidel v lokalitách, ve kterých se pohybuju. Někde to maj tak, někde jinak, poinformuju se a potom se rozhodnu, jestli oblast navštívím nebo ne. Co se tejká způsobu dělání cest? Na písku samozřejmě odspodu, citlivě přistupovat ke vzdálenostem mezi fixními jistícími prvky a mít oko na nové linie, které budou i v budoucnu ozdobou horolezeckých průvodců. A jestli morálový nebo dobře jištěný cesty? Vzhledem k tomu, že každej prvovýstupář je jinej, tak i cesty nově udělané mají svůj rozměr, kterej je přímo vázanej na tvůrce té cesty.

Jony - Posouvat hranice obtížnosti stále lze, jen jde o to, v jakém stylu. Co je např. těžší vylézt? Morálovou šestku nebo šestku? Praxe je někdy otřesná. A jaký je trend? Unikátní hodnoty českého tradičního pískovcového lezení, díky nimž je tento specifický druh lezení ve světě známý, vymírají. Pískovcový trad je vytěsňován pohodlným přístupem, který je víc a víc poplatný dnešní době.

Je zřejmé, že možností pro prvovýstupy není neomezeně. Jak vidíte budoucnost? Tvrdší pravidla pro prvovýstupy, směřování do odvážnějšího stylu…?

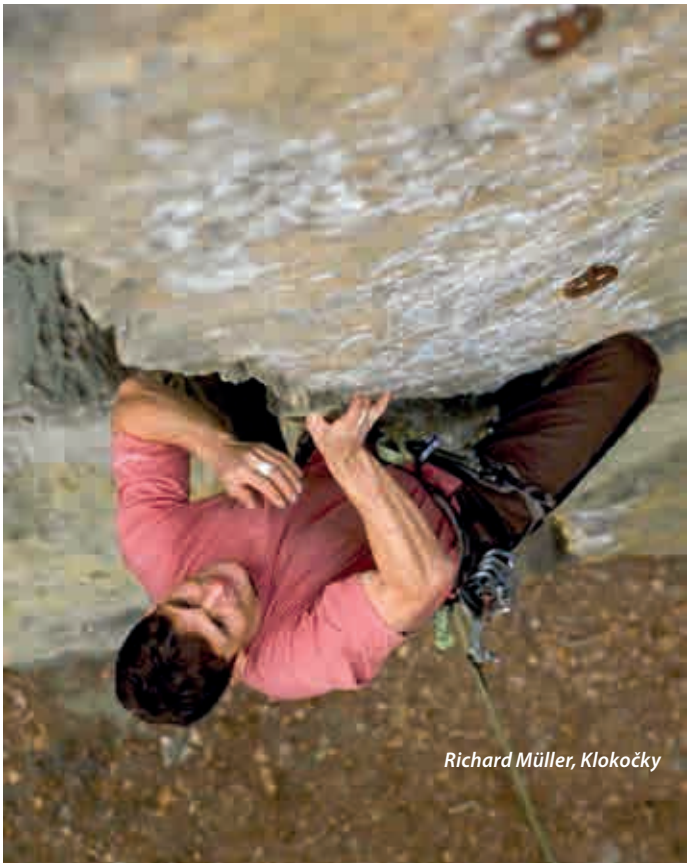

Richard Müller, Klokočky

Alešák - Jasné volné směry samozřejmě ubývají. Někde je to už dočista vyzobané, jinde je prostoru pro prváče více. Tomu, aby nevznikaly nesmysly, by pomohlo jednak informovat se před započatým prváčem o detailním průběhu stávajících cest na věž/masiv, aby nedocházelo k dojišťování těch starších, a také troška soudnosti. Některé stěny (nejen) v Labáku, jsou toho zářným příkladem. Středem stěny se vlnila nějaká starší morálovka přes dva kruhy, která se znehodnotila tím, že se tam z obou stran vecpala desetiborháková moderna. Vrcholová komise může stanovit, že u vybraných stěn budou prvovýstupy povoleny jen na základě předchozího schválení. To, jestli se udělá odvážná či (v souladu s pravidly) lépe jištěná cesta bych nechal na vkusu autora, v tom je to právě hezké a zajímavé, že to každý dělá trošku jinak.

Alešák, foto Uwe Daniel

Špek - Stávající pravidla stačí zachovat a dodržovat. Budoucnost je nejistá a tvorbě nesmyslů nezabráníš. Však je otázkou, co je nesmysl a co není.

Richard - Volné směry už docházejí, bez regulace to nepůjde. Dokážu si představit odsouhlasení prvovýstupu vrcholovou komisí dopředu. Zda bude cesta odvážná více nebo méně, to je volba prvovýstupce. Důležitým parametrem by měla být lezitelnost a bezpečnost cest. Proč dělat cesty, které nikdo nepoleze a ještě to považovat za parametr dokazující obtížnost cesty? Neměli bychom si stavět pomníčky. Je potřeba myslet i na lezce co to polezou po nás. Je sobecké další generaci vzít prostor a možnost dělat nové cesty.

Tomáš - Myslím si, že by bylo vhodné v dnešní době pravidla spíše uvolnit, protože si stejně každý dělá co chce a myslím, že je ponižující nutit lezce jiného názoru k podvádění. Pevně věřím, že i když se povolej prvovýstupy ze slanění, moc jich vznikat nebude neboť většina prvovýstupců co znám dělá cesty podle pravidel, protože je to tak baví… Zbytečný a nelogický linky dle mě neexistujou, borhák v zašlemený pětce má větší význam než další vyšlapaný hřebínek co zaměstnal dvacet lidí a vyšel na půl milionu.

Bojsa - Zastávám názor, že cesta má mít svůj prostor, proto jsem pro zákaz dělání prvovýstupů na vybrané objekty, kde už je moc plno. Měla by se na tom ale shodnout OVK. Ve Skaláku zatím můj názor podporu nemá, tak nezbývá než počkat, až někdo udělá opravdovou hovadinu. Bohužel jinak než zákazem vzniku nesmyslů podle mě zabránit nejde. Ne každý je ochoten se poradit s někým místním, kdo má zkušenosti. Uvidíme, čas ukáže.

Nedori - Se současnými pravidly pro prvovýstupy víceméně souhlasím. Po projednání na vrcholových komisích bych se přiklánněl k uzavření některých skal pro prvovýstupy, z důvodu vyčerpání logických linií.

Prcas - Jednou dojde ropa a dojde všechno, vyčerpají se tedy i možnosti nových cest, které budou mít logiku a přirozeně krásný směr. Pro částečnou, ale fakt jen pro částečnou, eliminaci nově vznikajících směrů bych zvolil prvovýstup na ohlášku v určitejch lokalitách nebo na určité objekty. Ale to už se nějak zvolna praktikuje. Uvidíme, co to přinese. No a nesmysly budou vznikat stále i přes jakékoliv omezování. Protože jsme lidi a lidi nesmysly dělají rádi.

Jony - Budoucnost nevidím růžově, ale je to o lidech. Pravidla ČHS, podrobená lokálním pravidlům OVK, jsou plus mínus i ok (no ne vše), ale v koncovce je to úplně šumák, když se kašle na lpění na jejich dodržování, pravidla to nezachrání. Uzavření některých objektů má už zpoždění, aspoň v Polické pánvi, kde to znám nejvíc.

Pár témat, o kterých se diskutuje: Jak se díváte na dojišťování cest?

Alešák – Pokud zmizelo nějaké slušné přírodní jištění (vytrhly se hodiny, ulomil se velký hrot, uhnila švestka), tak po zvážení ano. Pokud ale hovoříme o cestách, které vznikly v odvážném duchu a my nemáme morál, abychom je stejným způsobem dokázali přelézt, tak ne. A že si takovou linku nevyleze každý? Správně, nevyleze. Či přinejmenším ne hned. Respektoval bych rukopis autora cesty. Když se mi nelíbí Eco, tak si přečtu Waltariho. Ale proč tam Umbertovi přepisovat věty jen proto, aby ho pochopil každý?

Špek - Dojišťování ne. Je na každým, do čeho vleze. Cest všeho druhu na výběr je dost.

Petr „Jony" John, Bleskosvod na Cukrovarský komín

Richard - Dojištění lehkých populárních cest nebo cest, které jsou vyloženě nebezpečné, si dokážu představit. Na Suškách je to třeba provedeno docela dobře a citlivě. Na dojišťování cest jsem změnil názor, když jsem viděl umírat člověka po pádu na zem…

Tomáš - Dojišťování se nebráním, pokud má nějakou logiku. Myslím, že přidávat jištění do cesty jen proto, že nemůžu vyřešit těžký místo nad borhákem je neslušné vůči prvovýstupcům…

Bojsa - Jsem proti dojišťování cest. Cest je dost aby si každý mohl vybrat, jestli zajištěnou, nebo morálovou… Spousta cest jde navíc zajistit smyčkama. Výjimky dojištění po upadlém stromu, nebo přebroušených hodinách mi nevadí, ale měla by to řídit OVK.

Nedori - Dojišťování cest z důvodu bezpečnosti ano, ale pouze jen tam, kde dřív přírodní jištění bylo a dnes již není (vyrvané důležité hodiny, sešlapaný hrot, dožilý strom...); jinak nedojištovat.

Prcas - Nejsem proti zlepšení jištění na stávajících cestách, ale je nutno mít na paměti důvod proč dojištění cesty udělat. Mělo by tomu předcházet vyhledání prvovýstupce dotyčné cesty a pokud ten člověk žije, s ním vše probrat.

Jony - Dojišťování regulérně vytvořených cest v místech, kde přirozené jištění vzalo za své, je adekvátní k diskuzi. Ve všech jiných případech to je nesmysl.

Názor na používání magnézia?

Alešák – Jedna věc je estetika. Pásy obílených chytů se mi fakt nelíbí. A smytí prvním deštíkem, kterým je často argumentováno, v některých profilech nefunguje. Zadruhé je pískovcové lezení díky několika faktorům jedinečné a to, že chyty nejsou vidět, že si musíš najít, kudy přesně polezeš, je jeden z nich. Zatřetí - písek je porézní materiál. Magnéziem se zanesou povrchové póry a tím pádem se pod ním drží vlhkost, která by jinak vycházela ven. Každý se nejspíš už setkal s pověstnou kašičkou (Mg + vlhkost). Lézt po takových chytech bez Mg je pak téměř nemožné… Zastánci Mg často argumentují pokrokem, posouváním obtížností. Je to ale opravdu pokrok, když vidím, že se někteří pinoží v klasických šestkách na top-rope s Mg? Co se kam posouvá, když desítkoví borci práší v sedmičkách, osmičkách? I těžké cesty se dají lézt "čistě", jen je nutné počkat si na ideální podmínku. A nakonec je použití MG v mnohých oblastech výslovně zakázáno ochranou přírody…

Špek - Jestliže je lezecké odvětví, ke kterému maglajz nepatří, je to rozhodně pískařina.

Richard - Pro Mg by měla být stanovena jasná pravidla pro jeho použití. Není možné maglajzovat všude.

Tomáš - Magnézium bych jako téma už zakázal, jediný, kdo to odskáče, jsou ryby v moři, kam ho nakonec z těch Labských pískovců déšť a řeky odplaví…

Bojsa - Problém Mg rozděluje lezce víc, než si jsou schopni přiznat a rozhodně není vyřešen tím, že se s Mg přes zákaz leze. Za mě by to chtělo větší iniciativu ČHS a spolu s ochranou přírody vymyslet řešení. To je ale jen jedna část, pak je to samozřejmě na lidech.

Nedori - Mg - já osobně bych byl pro: V některých pískovcových oblastech povolit mg zcela a v některých striktně zakázat. Jsem i pro myšlenku barevného mg. Rozhodnout by si o tom měly vrcholové komise.

Prcas - Maglajz používám od roku 1977…

Jony - Používání magnézia – laciná berle.

Názor na UFO?

Alešák - Rangers na Studenta s třema Ufounama pod kruhem, anebo bez nich? Dost podstatný rozdíl… Ale UFA skálu nepoškozují, další lezce neomezují, tak ať si je lezci pro mě za mě používají. Ale ruku na srdce, do vrcholové knihy by to zmínit mohli.

Špek - UFO - já s nima nelezu. U prvovýstupu s Ufonama by to mělo být napsáno v popisu.

Richard - UFO je významným posunem k bezpečnému zajištění spár. Myslím, že je to krok správným směrem. Ale na případu Ufa je vidět rozháranost lezecké společnosti. Ufo je v podstatě také jen smyčka nepoškozující skálu, přesto část tradičních pískařů je odmítá, protože podle nich snižuje morálovou hodnotu cesty…

Bojsa - UFO zatím nepoužívám. Myslím si že, při přelezech morálových spár bez možnosti jištění smyčkama by se měly rozlišovat přelezy s a bez Ufa.

Nedori - UFO ano, ale při prvovýstupu zapsat do protokolu.

Prcas - Nepoužívám UFO neb toto jistidlo nevlastním. Kdybych Ufa měl, jejich používání bych se nebránil.

Jony - Používání UFO – při prvovýstupech by mělo být zakázáno, při opakování cest – kampak se asi vytrácí to dobrodružství? Lezení bez morálového aspektu se stává primitivním sportem, byť třeba těžkým.

Dělání prvovýstupů odspodu?

Alešák - Dělání cest odspodu je jeden ze základních kamenů pískovcového lezení. V historii, jak se posouvala lezecká úroveň, se postupně odspodu přelézaly linky, které byly pro starší generaci nepředstavitelné a to se stále děje i dnes. Nedokážeme prvovýstup zmíněným způsobem přelézt nebo v problematickém místě zavrtat? Žádný strach, však on přijde zase někdo lepší, komu se to podaří.

Špek - Cesty ze slanění ani omylem.

Richard - Pro pískovcové lezení je dělání cest zdola zásadní, to musí být zachováno bez výjimky.

Bojsa - na písku jedině odspodu.

Nedori - Prvovýstupy ze slanění zásadně ne.

Prcas - A nové cesty na písku zásadně od spodu, vždyť je to bezva zábava…

Jony - Dělání cest ze slanění – trpím přesvědčením, že se leze odspoda nahoru.

Co byste doporučili začínajícím pískařům?

Alešák - Nejprve vyraž na písek s někým, kdo se vyzná. Kdo vybere cestu, vytáhne ji, vysvětlí, poradí. Přičemž na začátek bych volil raději oblasti s pevným pískovcem. Strouhanka ti nikam neuteče. Začal bych lehkými cestami, ve kterých získáš cit k materiálu, zjistíš, že to někde solí, jinde se to láme, nalezeš metry ve všech možných profilech a získáš zkušenosti… Hlavně nic neuspěchat, hrdinů jsou plné hřbitovy. V dnešní době je hodně lidí netrpělivých, chtějí všechno ideálně hned. Učit se zakládání smyček považují za ztrátu času, takže díky výkonnosti ze sportovek či z umělých stěn naběhnou rovnou do dobře jištěných stěnových devítek, či desítek, přičemž ale přeskočili několik vývojových stádií. Pak je zaskočí třeba šestková spára, odlez od místa vysoko nad kruhem, kam by šla dobrá smyčka, kdyby ji uměli založit, či solivý rajbas pod oblým vrcholem. V józe taky postupuješ krůček po krůčku, než se z tebe stane respektovaný mistr záklonu.

Špek - Vydržaj pijaněr.

Richard - Jít do „učení" ke zkušenému pískaři. Naučit se dobře smyčkovat na lehkých cestách, nebo ty lehké, ale špatně zajištěné cesty vynechat a lézt jen těžké s dobrým jištěním.

Bojsa - Lézt s ostřílenými pískaři, nebo s nima alespoň zajít na pivo. Rady a zkušenosti od takových lidí jsou k nezaplacení a v žádné brožuře, nebo katalogu je nenajdou.

Tomáš - Začínajícím pískařům bych doporučil lézt dříve ty těžší dobře jištěný cesty byť třeba, že je nevylezou. Rychle se v nich zlepší, naberou techniku a hlavně se naučí zdravě riskovat. A pak se teprve pouštět do klasických nejištěných cest. Nekoukat tolik do průvodce spíš koukat na to, aby dolezli k prvnímu jištění.

Nedori - Začínající pískaři? Ať začnou od začátku. Ať nepohrdají malými čísly, lezou komíny, spáry, přeskoky. Stěny, kde se držíš za konečky prstů, jsou jen pro machry. A převisy? Tak to už je extrémní lezba. A hlavně, lezte v pokoře, vydržte a ono to přijde.

Prcas - Začínajícím pískařům, lezcům či horolezcům bych doporučil jedno: nepřetáhnout nápřah, mohlo by se to vymstít!!!!!!

Jony - Vypnout internet, zahodit srovnávací tabulky, najít zkušenější lezce a jít s nima lízt.

Petr Slanina, foto Standa Mitáč

Kdo odpovídal na otázky:

Petr "Špek" Slanina: Lezec tělem i duší. Snaží se dělat prvovýstupy „Tak jak se má".

Richard Müller: Univerzální turnovský lezec. Pískař, skalkař, horolezec, skialpinista.

Tomáš "Tomajda" Sobotka: Lezec a experimentátor. Dvacet čtyři let se věnuje lezení. Vyzkoušel všechny známé formy horolezectví. Expediční zavrhl, sportovní lezení ho baví občas a pískovcové lezení pořád - je nejupřímnější a emočně nejsilnější. „Prvovýstupy mě lákaly od mých začátků, je to něco co dává smysl. A pokoušet se prostoupit nepřehlednou a neprostoupenou stěnou považuji za vrcholnou formu zábavy. Nic lepšího jsem bohužel doposud nepoznal."

Miroslav "Bojsa" Dědek: V domovské oblasti Hruboskalska je členem OVK a stará se o údržbu skal. Leze třicet let a pořád ho to baví. Převážně na tradičním písku kde je spoluautorem více než stovky prvovýstupů. Kromě písků má rád sportovní vápno, hlavně to Španělské a občas si připomene i technické lezení. V posledních letech doplnil lezecké vzdělání v tradičních oblastech Anglie a Švédska.

Dalibor "Nedori" Mlejnek: Rodinkář se sklony k extrémismu. Domovská oblast – Český Ráj.

Petr "Jony" John: Odchovaný adršpašským pískem, propagátor tradičního pískovcového lezení. V roce 2008 se podrobil seznamce s bigwallovým lezením v Yosemitech, následně našel motivaci v zimním lezení v horách. Za hranicemi vyhledává především oblasti s přívlastkem tradu.

Aleš "Alešák" Procházka: Nadšený pískař a spárař, původem Pražák v současnosti žijící v Sasku. Propagátor a konzument tradičního pískovcového lezení ve jeho ryzí formě. Před pár lety objevil kouzlo prvovýstupů. Zajímá se o historické souvislosti lezení na písku, které shodně s některými svými názory úsměvnou

formou publikuje ve svých článcích. Alešák je zvyklý jít vlastní cestou, bez ohledu na to, zda je už prošláplá, či nikoli.

Jirka "Prcas" Slavík: Leze od 1. 5. 1970. Začal na Bořni, pokračoval do Tisé, Labáku, Ádru, Tater, Alp a Himálají. Během této plodné doby, která stále pokračuje, zmáknul i něco prvovýstupů. A to jak na písku, tak i v horách… A podružný aktivity k milovanýmu lezení? Lyžování, snowboarding, paragliding, bouldering, běžky, pití vína, kytara, banjo a sem tam cigárko, jen to nikotýnový… A od toho sedmdesátýho roku nevynechal téměř žádnej víkend, v kterým by nelezl po skalách, krom několika málo výjimek…No a lezení ho neobyčejně baví dodnes a dělá vše proto, aby svůj život naplňoval touto zábavou…

Připravili J. Obročník a B. Valentová.

Není-li uvedeno jinak, je foto z archivu zobrazeného lezce nebo ČHS.
Redakčně kráceno, celý článek je možné si přečíst na webu
www.horosvaz.cz

Edita Vopatová, „Letzte Schwalbe" IXc foto: Radek Vopat

Dawn Wall: Od Warrena k Adamovi

Jihovýchodní stěna největší skály v Yosemitech, El Capitana, se často nazývá Dawn Wall. Je to nejkolmější a nejhladší část rozložitých srázů tohoto žulového monumentu, čnícího do výše nad okružní silnicí yosemitským údolím. Zatímco vůbec první cestou stěnami El Capitana byl v roce 1958 populární Nos, vylezený převážně technicky za 40 dní Warrenem Hardingem, Wayne Merrym, George Whitmorem a Richem Calderwoodem, historie jihovýchodní stěny vpravo od Nosu začíná až roku 1970.

Tehdy se vydal do jihovýchodní stěny Warren Harding s Deanem Caldwellem (není příbuzný Tommyho Caldwella) a vznikla cesta Wall of the Early Morning Lihgt, později zvaná krátce Dawn Wall, protože to je první část El Capitana, na kterou při svítání dopadne slunce. Tehdy se jednalo převážně o technické lezení s používáním žebříčků a umělých pomůcek k postupu. Dostat se jakýmkoliv způsobem na vrchol El Capitana byl tehdy respektovaný cíl. V případě Hardingových výstupů to bylo spojeno s fixními lany až na zem a masivním používáním nýtů. Vždycky měl s sebou dostatek lahví vína a lezení pojímal v duchu rozkoší života. Ve stěně strávili 27 dní technickým lezením a taháním 138 kilogramů bagáže. Přežili čtyřdenní bouři a odmítnutím záchrany od horosloužebníků Yosemitského národního parku si vysloužili pozornost médií, která na ně čekala na vrcholu. Dnes se tato cesta v původní verzi moc neleze. Začíná v pravé části SV stěny. Nejprve jde víceméně přímo vzhůru a od prostředka stěny se táhne diagonálně doleva. Končí na levém kraji SV stěny. Výstup si vysloužil jak uznání, tak kritiku za 300 zatlučených nýtů.

O tři toky později se začali více vlevo probíjet stěnou Steve Sutton, Charlie Porter, Hugh Burton a Chris Nelson. Jejich cesta se jmenuje Mescalito a dodnes patří mezi populární středně těžké hákovačky. Začíná zhruba v polovině vzdálenosti mezi nástupem WEML a Nosu a táhne se diagonálně doprava. Končí zhruba uprostřed SV stěny El Capa.

Éra volného lezení

Další dějství na stěnách El Capitana přichází s érou volného lezení, která začala v roce 1988. Tehdy vylezli Paul Piana a Todd Skinner volně Salathé Wall v jihozápadní stěně se čtyřmi délkami ohodnocenými 5.13 a to je tak asi 7c+ ve francouzské stupnici. Postupně dochází k přelézání dalších klasických hákovaček. Nejvýznamnější z tohoto období je volný přelez Nosu od Lynn Hill z roku 1993. SV stěny El Capa se však volné lezení zatím nedotklo.

▲ *Tommy Caldwell, foto P. Jandík*
◀ *Adam Ondra a Dawn Wall, foto P. Blažek*
Adam Ondra v 15. délce, foto Heinz Zak ▶

Roku 2000 vylezl Tommy Caldwell s Beth Roden volně cestu Lurking Fear. Byla to teprve čtvrtá volně lezená cesta na El Capitana a v té době bylo jen deset lidí, kteří byli schopní na El Capa vylézt nějakou cestu volně. Tommy Caldwell poté vylezl volně další hákovačky, jako Magic Mushroom a taky byl schopný vylézt volně dvě cesty na El Capa za den včetně pěšího sestupu - Nos a Freerider.
V té době se za jedinou možnost, jak prolézt zrcadlově hladkou žulu Down Wallu, považovalo pořád technické lezení. Když hledal Tommy Caldwell po bolestivém rozvodu s Beth Roden co dělat dál se svým životem, naplnila ho posedlost volným vylezením Dawn Wall. Vybral si v podstatě kombinaci Mescalita a Wall of the Early Morning Light a hledal možnosti volného průstupu. „Vylezl jsem volně dvanáct cest na El Capa, než jsem si začal myslet, že by šlo vylézt i Dawn Wall," řekl o tom.

Volný prvovýstup

Projekt volného přelezení Dawn Wall začal Tommy Caldwell v zimě 2007. Na linii pracoval většinou sám, byl ve stěně vždy několik dní. V roce 2010 začal první pokus o souvislé přelezení zdola s různými jističi. Zastavila ho prosakující voda v délce 10. Jeho snahy z té doby jsou dokumentovány ve filmu Progression. Ten inspiroval boulderistu Kevina Jorgesona, který na El Capu nikdy nelezl, a chtěl se pokusů zúčastnit. Tommy ho vzal do party v roce 2011 a pokusili se spolu o další průstup zdola. Zastavila je 12. délka.
Další rok pokračovali v práci na střední části stěny. V roce 2013 po několika týdnech v projektu se Tommy při tahání materiálu zranil a opět museli přerušit výstup odspodu. V listopadu 2014 se jim podařilo přelézt klíčové délky 14 a 15 a 27. prosince začali další, tentokrát již úspěšný volný výstup nejvyšší a nejtěžší skalní stěny světa. Ve dnech 27. až 30. 12. 2014 prolezli prvních 10 délek. Na Silvestra lezli délky

Adam Ondra v 19. délce, foto Heinz Zak

11 až 13. Museli se schovat před bouří a třináctou dolezli až na Nový rok večer. Klíčovou délku č. 14 obtížnosti 9a přelezli oba 2. ledna. 4. 1. pak Tommy přelezl délku 15 v obou variantách - se skokem i oblezením skoku (loop pitch). Kevin si při pokusu na 15 délce roztrhl kůži na prstu. Tommy zatím vytáhl do 11. 1. zbylé délky do č. 20. na vrchol Vino Tower. Po 11 pokusech za 7 dní přelezl 15. délku s prsty vyztuženými tejpovačkou a sekundovým lepidlem konečně i Kevin a 13. ledna vylezl také délky na Vino Tower. 14. 1. vylezl Tommy Caldwell poslední délku a Kevin za ním. Tím byl prvním volným výstupem Dawn Wall za 19 dní dokonán celý dlouhý proces hledání průstupu stěnou. Finále výstupu vzbudilo mediální smršť, poslední délky probíhaly v přímém přenosu na internetu a oběma aktérům blahopřál prezident Obama.

První opakování

Necelý rok poté se po dokončení bakalářského studia ekonomie vydal do Yosemit poprvé Adam Ondra, nejlepší sportovní i závodní lezec planety. I když měl již zkušenosti s těžkými, nýty odjištěnými vícedélkami, se specifickým yosemitským lezením i zakládáním vlastního jištění se musel nejdříve více seznámit. Chvíli se připravoval na kratších cestách a učil se používat všelijaké jisticí haraburdí. Pak ale po bouřce uschla nejdříve Dawn Wall a Adam vyrazil jako nováček v bigwallovém lezení hned do toho nejtěžšího, co bylo k dispozici. Nejprve vylezl se svým jističem Pavlem Blažkem celou cestu kombinací volného a technického lezení, protože z etických důvodů nechtěl stěnu proslaňovat a natahat fixy zeshora. Přitom už také nakukoval do těžkých délek a nacvičoval. Vrchol dosáhl 3. listopadu. Poté následovala fáze nácviku těžkých délek. Hodně pomohlo, že mu Tommy i Kevin dali k dispozici všechny své informace o cestě a tipy k logistice ve stěně. Finální výstup od země začal v pondělí 14. 11. 2016. Prvních 9 délek vylezl Adam za 6 hodin, aby se vyhnul vedru lezl od třech ráno. Ve středu 16. 11. na druhý pokus padla délka 10 a pak ještě 11, 12 a 13. Ve čtvrtek 17. 11. to Adamovi moc nešlo. Byl nervózní, v délce 14 potřeboval 7 pokusů na úvodní boulder a pak spadl těsně před závěrem délky. Pátý den, 18. 11. se zkoncentroval a dal 14. délku na první pokus. Potom měl velký pád na konci 15. délky, ale na druhý pokus ji vylezl také - variantou loop pitch obcházející skok. Skok nezvolil kvůli riziku poškození kůže na prstech. Kvůli prolezené kůži pokračoval dál na Vino Tower až další den. Špatné počasí ho tam zdrželo, ale 21. listopadu po osmi dnech dosáhl vrchol El Capitana. Jeho výkon je výrazným posunem vpřed. Kromě podstatného zkrácení času výstupu je první, kdo vytáhl všech 32 délek cesty a také délka přípravy byla podstatně kratší. To vše udělal jako nováček v yosemitském lezení a v tradičních způsobech jištění. Veni vidi vici.

Je ovšem nutné vzít v úvahu, že opakování je vždy rychlejší než prvovýstup, protože se už ví, že cesta jde vylézt a je známo jak a kudy. Dalším milníkem, jaký na Dawn Wall někdy v budoucnu čeká, je přelezení za jeden den. Adam po svém výstupu řekl, že to považuje za nesmírně těžké, ale možné.

P. Jandík

HUDY

PARTNER BEZPEČNÉHO JIŠTĚNÍ V NAŠICH SKALÁCH

Horolezecká aréna LIBEREC

Ukazujeme, že horolezectví není jen sportem, ale i plnohodnotným životním stylem pro všechny věkové kategorie. A že to jde i ve městě.

V říjnu 2013 se započalo s rekultivací bývalého lomu Na Bídě v samotném centru Liberce. Pouhých pět minut od dopravního terminálu byla za domy schovaná skládka, kde se dělaly přirozené rampouchy a ty nás lákaly k lezení. Jen tak ale přelézat plot a brodit se odpadky se nám nechtělo.
V rámci oddílu HO HMS jsme já, Filip Starý a Filip Čálek založili spolek za účelem zvelebení tohoto místa do podoby multifunkčního lezeckého areálu s parkovou úpravou, který by přibližoval horolezectví široké veřejnosti a zároveň by byl super cvičným terénem i pro ostřílené borce, hlavně na drytooling.
Během roku 2013 se nám podařilo dostat pozemek o výměře skoro 3000 metrů čtverečních do nájemní smlouvy. Díky radám Davida Matušky jsme se rozhodli do toho jít a zkusit, jestli půjde přenést atmosféru lezeckých aktivit, i do centra velkého města.

Díky Pavlu Lázničkovi z Hanibalu jsme se dostali k prvním partnerům a vybavili jsme půjčovnu potřebným materiálem. Hanibal se tak stal naším prvním generálním partnerem na další tři roky a za nemalou finanční pomoc do začátku, jsme hrdě nesli jméno Hanibal Horolezecká aréna a společně uspořádali pár zajímavých akcí, jako Festival zmrzlého diváka. Liberečáci říkají dodnes Hanibal aréna i přesto, že jméno generálního partnera momentálně hledáme.
Hrubou lidskou sílu jsme našli v lezcích z HO Hodkovice nad Mohelkou. Lukáš Appelt, Martin Šulc a Jakub Vaníčků nám pomohli z nejhorších terénních úprav, vykácení náletových dřevin, za pomocí hasičů opláchli skálu od bahna, nalezli jsme první cesty, odjistili, zbudovali ferratu…
Díky Kryštofovi Polákovi máme osvětlený areál a můžeme lézt i v noci. Filipovi se podařilo dotáhnout do konce myšlenku známého lezce jako patro-

na arény do hvězdného konce. Leo Houlding, Mára Holeček...S Márou jsme otevřeli i první část ferraty a udělali pořádné představení veřejnosti a mediím. Mára měl zrovna čas, jelikož měl nohu v gypsu.
Díky Pavlu Pfeifrovi, kterému nikdo neřekne jinak než Kašpárek, se zasadily stromy, udělalo jezírko, kde je dnes největší hnízdiště čolka horského, zasel se trávník, udělaly stylové lavice. Že tu byla skládka, už dokazují jen historické fotky.
Započala spolupráce s ČHS. V roce 2014 jsme splnili podmínky koncepce lezeckých parků a myšlenka přivádět k lezení hlavně děti, mohla začít. Jenže se někdy stane, že se i s „kamarádem na laně" najednou z ničeho nic nepohodnete. Temné období, které nám zastavilo na dvě sezony další růst.
Dnes už je vše pod křídly nového spolku (Horolezecká aréna z.s.), a lidé co aréně obětovali spoustu času, jí ho můžou dávat dál. A díky jim za to. Bez lidí, přátel, kamarádů, veřejnosti a nadšenců by to nešlo. Díky nim je možné udržet provoz, zatím jen na zavolání a rezervaci dopředu. Vždy seženeme někoho, kdo Vám otevře a s Vámi pobude.

Aktuální informace nejlépe dohledáte na dvou profilech na Facebooku.
/horolezckaarena – slouží pro celoroční informace široké veřejnosti
/ledovaarena – informace hlavně k zimnímu provozu a cílenost na lezce
Vše potřebné na **www.horolezeckaarena.cz**
Nabízíme: cesty pro drytooling, zajištěnou cestu, cvičnou cestu z dřevěných předvrtaných klád pro začátečníky, trenažér chytání pádů, desku na paragána, instruktáž, šikmou ledovou stěnu pro nácvik přejišťování dvojic, Testcentrum výstroje, půjčovnu vybavení, místo pro grilování (catering na vaše oslavy), prostor pro míčové a jiné hry vyžadující volný prostor, lukostřelbu, haptickou stezku (procházka bosky po různých materiálech), outdorrové promítání – audio i video, dárkové poukazy s lezeckými kurzy .

V. Balšánek

Technické parametry:
Celková výška skal: 28 metrů
Délka lezeckých cest: 20 - 25 metrů
Počet lezeckých cest: 20
Jištění: horní jištění (erární lana)
Via Ferrata: 130m (lze i protisměrně, takže 260m)
Půjčovna materiálu: ANO. Lze půjčit i na Vaše výlety Zastoupené značky pro TESTCENTRUM : Grivel, Petzl, Singing Rock, Climbing Technology, Cassin, DMM, Tendon, Ocún.
Otevřeno: Areál je v oplocen a přístup je možný po předešlé rezervaci
Vstupné: od 100 Kč
Kapacita pro ledolezení: 20-30 lezců, diváků 100-200 (v sektoru pro stání) - Kapacita pro drytooling: 10 lezců - Kapacita pro zajištěnou cestu: 20-30 lezců - Kapacita pro handicapované: 1 místo - Kapacita pro média: 6 míst - VIP parking: 1 místo - Ostatní parkoviště: 600 míst (OC Forum)

singing rock®

Partner
Českého Horolezeckého Svazu

ČHS

www.singingrock.cz

Ledová stěna VÍR

Ledová stěna Vír je nejvyšší umělý ledový útvar na území České Republiky. Kropit skály v obci Vír začali místní horolezci David a Slávek Matuškovi již v roce 2006, a to nejprve „přímo z ruky“ požární proudnicí. V roce 2008 se Ledová stěna přesunula do současné lokality. Předcházela tomu spousta práce dobrovolníků. Museli doslova vyhrabat skály z hlíny, změnit ledovací technologii, a také vytvořit zázemí pro obsluhu obydlením bývalého objektu vodojemu. Vzhledem k tehdejší podobě domku jej nazvali Krabička. V posledních tuhých zimách sezón 2009 a 2010 se ve Víru dařilo a byly vytvořeny dokonce dvoudélkové cesty v ledu. Od těchto let probíhají na Ledové stěně tradiční akce Metodický víkend a závody v lezení na rychlost. I když poté následovaly velmi slabé zimy, nebyla ve Víru dosud sezóna bez ledu a ani akce nebyly nikdy zrušeny.

Ledová stěna je již několik let oficiálním cvičným terénem Českého horolezeckého svazu a členové ČHS jsou od jejího vzniku zvýhodňováni oproti běžným návštěvníkům. Majitelem a provozovatelem je v současnosti spolek ČHS Ledová stěna Vír, jehož členové pracují na dobrovolné bázi nejen přes zimu na přípravě ledu, ale i po zbytek roku při údržbě skalní oblasti a obsluze místní via ferraty. Příspěvky ledolezců a zisky z půjčovny lezeckého materiálu vracící spolek zpět do rozvoje horolezectví v oblasti. V polovině roku 2016 získal po dlouhém čekání stavební povolení na horolezeckou chatu, a tak konečně došlo na rekonstrukci Krabičky, která by měla být dokončena do roku 2018.

Proč se tedy vydat právě do Víru? Každoročně je k dispozici okolo 15 lezeckých linií v rozmezí obtížnosti WI 3 – WI 5, a také pár projektů drytoolových cest. Leze se převážně s horním lanem. Lana navěšuje každé ráno do štandů obsluha a návštěvníci tak musí zvládat především správné ovládání jistící pomůcky a navázání na lano, a následně partnerskou kontrolu. S nastavením maček také pomohou členové spolku. Pro začátečníky jsou pořádány výukové akce. Již zmíněný Metodický víkend pořádaný lektory ČHS je velmi oblíbenou událostí již po 8 +let. Osobnější přístup nabízejí večerní lekce vedené horským vůdcem. Zkušenější horolezci mohou cesty i vyvádět, ovšem po dohodě s obsluhou stěny a ostatními lezci.

Přímo u paty skály je pro letošní sezónu již z poloviny rekonstruovaná chata Krabička, která hostům poskytne zázemí, šatnu, půjčovnu vybavení a v budoucnu i občerstvení a možná i nocleh. Jak již bylo zmíněno, horolezci s „čéháeskou“ vždy měli, mají a hlavně budou mít na Ledové stěně ve Víru přednostní místo a členské výhody. Vždyť především jim toto místo vděčí za svoji existenci.

S. Matuška

Ledová stěna Vír – veškeré informace na webu **www.ledovastenavir.cz**
Otevírací doba: Pokud je led, snažíme se vyhovět zájmu lezců. Víkendy jsou vždy otevřené od 9:00 do 21:00. Den je pak rozdělen na tři 4 hodinové bloky. Rezervace: na webu
Půjčovna: K zapůjčení jsou mačky, cepíny, přilby, sedáky, jístítka s karabinou, případně i poloviční lana. Nepůjčují se boty a ani šrouby do ledu.
Další služby pro návštěvníky přibudou po dostavbě chaty Krabička. Dokud však není hotovo, nebudeme zatím zmiňovat. Ale máte se na co těšit.

Tradiční akce:

Metodický víkend ČHS
Akce pořádaná metodickou komisí, jejími lektory a spolkem Ledová stěna Vír, je určena nejen pro členy ČHS, ale i pro širokou veřejnost. Kapacita je omezená a každoročně je velmi rychle zaplněna.

Vírský cepín
Závody v ledolezení na rychlost jsou pořádány ve Víru od roku 2009 bez přestávky. Nejprve pod názvem Adrex Ice Run. Po vytvoření putovní trofeje byly přejmenovány na Vírský cepín, byly také vždy mistrovstvím republiky v disciplíně.

Test Day Singing Rock, Grivel, Tendon
Výrobci lezeckého materiálu zavedli tuto tradici testovacích dní, která je promo akcí na jejich produkty a návštěvníkům nabízí vyzkoušení všeho zdarma a také soutěže o hodnotné ceny.

Hudy Mountain Guide večery
Horský vůdce Radek Lienerth pořádá pro začátečníky do 8 osob cca 4 hodinové lekce, na kterých začne každý od úplného základu.

Soutěžní lezení v tuzemsku……bylo, je a bude

Jak všichni víme, sportovní lezení se v roce 2020 představí na olympijských hrách v Tokiu. To tuzemské je na hry připraveno. Jsme členy veškerých národních i mezinárodních institucí, ČHS se podařilo zajistit zařazení Adama Ondry a Martina Stráníka do resortního sportovního centra Ministerstva vnitra, což těmto závodníkům umožní plně profesionální přípravu. Běží systém regionálních trenérů v rámci partnerských klubů, do něhož jsou zapojeni i licencování trenéři ČHS, celý systém řízení sportu (vč. licencovaných trenérů) umožňuje zapojení do projektu Sportovních center mládeže. To by výrazně pomohlo zejména finančně, protože zatím jsme byli ve srovnání s lezecky vyspělými zeměmi ekonomicky doslova na chvostu a je až obdivuhodné, co vše se dá z pozice neplacených dobrovolníků docílit.

Ponořme se nejdřív trochu do historie, na začátek všeho toho dění. Soutěžilo se vždy ve všem možném a lezení nebylo v tomto směru výjimkou. První soutěže probíhaly logicky na skalách, ty největší u nás ve Sloupu v Moravském krasu. Ostatně názvy některých cest ve stěně Indie tuto dobu jasně připomínají. Historicky prvním mistrem České republiky v lezení na obtížnost se v roce 1989 stal **Jan Kreisinger**. Další závody, již mezinárodní, se konaly o rok později již na umělém terénu - na betonovém dálničním pilíři pod brněnskou přehradou.

Mezinárodní přebor Jihomoravského kraje 1990, foto P. Čech

To bylo období, kdy se v tuzemsku začaly stavět první stěny – Turnov, Liberecký Harcov s cukrárnou u Karešů a další, zejména v silných lezeckých krajích Českého ráje a Labských písků, odkud své umění jezdil do světa prezentovat **Jindra Hudeček** (koncem osmdesátých let desátý v celkovém pořadí SP). Také další velká hvězda našeho lezení pocházela z písků. Zejména na Prachově vyrostl **Marek Havlík**, který kromě několika titulů mistra České republiky vybojoval skvělé deváté místo na mistrovství světa v roce 1995.

Zásadním zlomem v tuzemském dění bylo vystavění první velké pražské stěny v Ruzyni. Zde se v roce 1994 uskutečnilo MČR s vůbec největší mezinárodní účastí na tuzemském vrcholném podniku, vždyť tehdejší mistr republiky **Milan Benian** skončil v celkovém pořadí až pátý! Před ním se vyrovnala nejen silná ekipa ze zemí bývalého Sovětského svazu, ale v Praze jsme mohli spatřit například také silné německé bratry Bindhammerovy. Sladké doby začátků, kdy si jeden ze stavěčů přivezl na soutěžní cesty i kameny z Ospu a soutěžní pole čítalo i sto dospělých, z nichž někteří pořádně neuměli ani zapnout expresku a jiní okénkem z izolace koukali, jak se na stěně leze, vyvrcholilo uspořádáním světového poháru na nizoučké stěně s nekonečným stropem na pražské Brumlovce, která už dnes neexistuje. Od té doby se závod SP na našem území podařilo uspořádat ještě celkem třikrát na brněnském výstavišti (2004 a 2009 v lezení na obtížnost, 2007 v boulderingu).

V roce 2000 si pro svůj první titul mistra republiky dolezl **Tomáš Mrázek**. S devíti tituly jasný rekordman v počtu vítězství. Ženské startovní pole nikdy nemělo tak výrazný fenomén. Přebornicí v tomto směru je **Silva Rajfová** se čtyřmi tituly.

Tomáš Mrázek, foto P. Jandík

Věra Kotasová (Kostruhová), foto P. Jandík

Silva Rajfová v cestě, Lucie Hrozová a Lenka Frühbauerová při prohlídce cesty na MČR 2008, SmíchOFF, foto J. Polák

Libor Hroza, Arco

David Kozel na Václavském náměstí roku 2006, foto J. Zbranek

Od roku 1999 se pořádá mistrovství České republiky v lezení na rychlost. Prvního mistra **Daniela Kadlece** brzy vystřídali další, současným rekordmanem je Libor Hroza s šesti tituly, mezi ženami kraluje Liborova sestra **Lucie** s pěti vítězstvími.

Bouldering se poprvé svým mistrovstvím prezentoval v Brně v roce 2003. Z obtížnosti se na tuto disciplínu velmi rychle přeorientovala **Věra Kotasová** (Kostruhová), která po dvou titulech „s lanem" sbírala jeden vavřín za druhým v boulderingu. Kromě čtyř titulů mistryně republiky zaznamenala i výrazné úspěchy v závodech Světového poháru.
Bouldering byl vzhledem k relativní menší náročnosti na pořádání logicky první disciplínou, která se ve větší míře představila na veřejném prostranství. Vzpomeňme silná léta 2004-2006, kdy lidé kolem Jirky Olivy dokázali uspořádat MČR na Václavském náměstí. V poslední době tuto štafetu převzal silný pořadatelský tým kolem Jirky Žáka, který kromě skvěle zajištěného seriálu Rock Point Českého poháru v boulderingu letos spolu s ČHS připravuje ve Slaném historicky první mládežnické mistrovství Evropy na našem území a směřuje dokonce k uspořádání světového poháru v roce 2018. V boulderingu se v současné době pořádá na veřejném prostranství nejen MČR, ale ve velkém stylu už zmíněný celý okruh Českého poháru. Naděje svítá i v lezení na obtížnost, první vlaštovkou na cestě za divákem bylo v roce 2016 MČR v pražském NC Metropole Zličín.

▲ *Veronika Šimková, MČR Zličín, foto K. Hegr*

▼ *Jakub Konečný, MSJ v Arcu 2015, foto M. Brkalová*

Jura Čermák, hlavní rozhodčí mnoha závodů, foto J. Polák

Kromě Mistrovství České republiky organizuje Český horolezecký svaz řadu dalších soutěží. Není možné nořit se příliš do historie, pokusme se tedy shrnout současný stav.

Mistrovství republiky se konají ve všech věkových kategoriích, tedy v dospělých, juniorech, a mládeži A, B, C, D a E – a to ve všech disciplínách, tedy v lezení na obtížnost, rychlost i v boulderingu. Stejně tak existují celorepublikové okruhy dlouhodobých soutěží, české poháry dospělých a starších mládežnických kategorií v lezení na obtížnost a v boulderingu, které se v posledních letech většinou konají na stejných stěnách a profilech jako ČP dospělých. Zároveň ČHS organizuje oblíbený okruh ČP U14 pro nejmladší věkové kategorie v lezení na obtížnost, nominační závody v lezení na rychlost a podporuje i rankingová klání. Celkem ročně 23 závodů.

Nutno dodat, že v systému podpory sportu v České republice je to pořádná dřina, která stojí v naprosté většině na dobrovolnících, ať už jde o pořadatele, rozhodčí či jističe a když už někdo za práci něco dostane, rozhodně mu to nepokryje ani vynaložený čas a náklady. Jejich počínání lze označit za nadšení s jistou dávkou bláznovství. Systém ale na rozdíl od let dávno minulých díky tomuto nadšení už

▲ *ČP 2016 SmíchOFF, Dalibor Muráň* ▼ *ČP 2016 SmíchOFF, Tomáš Binter ml., foto M. Brkalová*

◀ *MČR 2016 Zličín, foto K. Hegr*

několik sezón funguje stejně precizně jako u „velkých" profesionálních sportů – ČHS pro své závody zajišťuje systém licencovaných hlavních rozhodčích a delegátů s jasně danými povinnostmi, licencované stavěče, pravidlovou sekci, povinné video, výsledkovou aplikaci, dlouhodobé žebříčky a spoustu dalších nezbytností. Díky tomu mají závodníci i trenéři jistotu, že na závodech ČHS budou dodržována pravidla, která budou v podstatných věcech odpovídat těm mezinárodním, že cesty budou mít úroveň dle současných požadavků dané disciplíny, že protesty budou řádně prověřeny odvolací porotou u videa, že výsledky budou správně zpracovány a zařazeny do žebříčků, zkrátka že bude zajištěna sportovní úroveň odpovídající vrcholné akci.
Doba, kdy byla na každém závodě jiná pravidla, hlavní rozhodčí byl obvykle oddílový nestor a stavěčem ten, kdo si troufnul, je už dávno pryč, aspoň na závodech ČHS. Ne vše se vždy dokonale podaří, ale systém funguje. A za to je třeba všem, kteří se na tom podílejí, poděkovat.

Jan Chvála, MČR v boulderingu 2016, Slaný, foto P. Jandík

Článek začínal informací o stavu soutěžního lezení tři a půl roku před olympiádou. Co nám může olympiáda přinést? Jak se říká, peníze jsou až na prvním místě. Peníze, které tolik chybí. V pořádání tuzemských soutěží se nějaký příliv financí v souvislosti s OH příliš očekávat nedá. Snad jen směrem k těm nejprestižnějším, které třeba budou mít jakous takous marketingovou hodnotu (i když…). Určitě nám ale slůvko „olympijský" může výrazně pomoci s reprezentací, s výchovou nadějné mládeže, se zázemím. Systém je nastaven, funguje. Ale vyčerpává lidský potenciál. Ve výsledku by tedy finance mířící do špičkového sportu znamenaly zejména uvolnění onoho přetlaku v požadavcích na stále více kvalitních dobrovolníků.
Věřím, že nadšení nás všech, kdo máme (nejen) soutěžní lezení rádi, nevyhasne. Že z dětských úsměvů i slziček vyrostou slušní lidé, ale i velcí sportovci, které budeme vídat na stupních vítězů mezinárodních klání.

Petr Resch

Bára Zítková ve finále závodu BigWall OPEN 2017, foto T. Rakovič

Dětské závody, foto M. Brkalová

NEW
2017
Master PRO 9.2
Pokud jsi sportovní lezec, máš rád malé průměry lan, ale vždy jsi je odpravil po několika dnech nacvičování, s Masterem PRO 9.2 máš po problémech. S průměrem 9,2 mm vydrží tolik pádů jako 9,9 mm a vylepšený SBS oplet mu přidává na odolnosti v oděru. Vývojáři zapracovali i na měkkosti lana, které tě prostě nadchne a tvůj lezecký projekt se brzo stane minulostí.
tied to be free
TENDON
OD LEDNA 2017 NA ČESKÝCH PULTECH.

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ /ČHS

představuje své mediální partnery:

Lezec

www.lezec.cz

montana LEZECKÝ ČASOPIS

www. montana. cz

lidé & HORY

horolezectví vysokohorská turistika treking skialpinismus MTB ferraty

www. lideahory. cz

everest

www.czech-press.cz

horyinfo

www.horyinfo.cz

POHORA.CZ

HORY - SKÁLY - ADRENALIN

www.pohora.cz

Svět outdooru

www.svetoutdooru.cz